

Conceptueel informatiemodel Omgevingswet (CIMOW)

Versie 0.98.1-kern

21 november 2019

Colofon

Contactpersoon	Geonovum Beheer TPOD's Omgevingswet@geonovum.nl
Versie	0.98.1-kern (21 november 2019)
Auteur	Lennart van Bergen, Richard de Graaf, Luc de Horde, Paul Janssen, Nienke Jansen
Projectnummer	DSO-PR33

Versieoverzicht

Versienummer	Datum	Wijzigingen
V0.98-kern	09-09-2019	Informatie in vormvrije teksten, zoals kaart, tekstdeel en hoofdlijn – begeleid door een Formele Divisie als aankoppeling op CIMOP. Onderverdeling van de JuridischeRegel in aparte typen regels, ter vervanging van de regelkwalificatie. Dit vervangt een aantal complexe modelconstructies rondom wat wel en niet mag (constraints) door eenvoudige.
V0.98.1-kern	19-09-2019	Correcties (kleine) en documentaire verhelderingen, objecttype Kaart uitgebreider beschreven.
V0.98.1-kern	30-9-2019	Correcties (kleine) en documentaire verhelderingen, naam van hoofdlijn relatie toegevoegd.
V0.98.1-kern	21-11-2019	Indeling aangepast en additionele objecten toegelicht (kaart, symbolisatieItem en symbolisatiecollectie).

Inhoud

Inleiding	5
Toepassingsgebied	5
Toelichting bij informatiekundig perspectief	6
Toelichting juridische kenmerken en verplichte informatie	20
Overzicht objecttypes	7
Objecttype Regeltekst	9
Objecttype Juridische regel	9
Objecttype Regel voor iedereen	10
Objecttype Instructieregel	10
Objecttype Omgevingswaarderegel	11
Objecttype Activiteit	11
Objecttype Omgevingswaarde	11
Objecttype Omgevingsnorm	12
Objecttype Norm	12
Objecttype Functie	13
Objecttype Beperkingengebied	13
Objecttype Gebiedsaanwijzing	14
Objecttype Locatie	14
Objecttype Gebied	15
Objecttype Gebiedengroep	15
Objecttype Punt	16
Objecttype PuntenGroep	16
Objecttype Lijn	16
Objecttype LijnenGroep	17
Objecttype Formele Divisie	17
Objecttype Tekstdeel	18
Objecttype Hoofdlijn	18
Objecttype Kaart	19
Overzicht kenmerken	20
Regels	20
Objecttype Regeltekst	20
Objecttype Juridische regel (abstract)	22
Objecttype Instructieregel	24
Objecttype Regel voor iedereen	25
Objecttype Omgevingswaarderegel	26

Locaties	27
Objecttype Locatie (abstract)	28
Objecttype Gebied.....	28
Objecttype Gebiedengroep	29
Objecttype Punt	30
Objecttype Puntengroep	30
Objecttype Lijn.....	30
Objecttype Lijnengroep	31
Regels op locatie	32
Objecttype Activiteit	33
Objecttype Norm (abstract).....	35
Objecttype Omgevingsnorm	37
Objecttype Omgevingswaarde	37
Gebiedsaanwijzing	37
Objecttype Gebiedsaanwijzing (abstract).....	38
Objecttype Beperkingengebied	38
Objecttype Functie	39
Informatie in beleid (zonder Juridische regels).....	39
Objecttype Formele Divisie	40
Objecttype Tekstdeel.....	40
Objecttype Hoofdlijn.....	41
Kaartrecept	42
Objecttype Kaart	43
Datatypes overzicht.....	45
Waardelijsten.....	45
Gedefinieerde datatypes.....	45
Bijlagen	47
Bijlage 1: Toelichting modellering van het informatiemodel	47
Bijlage 2: Toelichting waardelijsten	49
Bijlage 3: Relatie CIMOW met artikel en lid in het OP-domein	50
Bijlage 4: Wijzigingshistorie.....	50

1. Inleiding

Het motto van de Omgevingswet is 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. De Omgevingswet staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Met benutten wordt bedoeld het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke behoeften te vervullen. Bij beschermen gaat het over het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

1.1 Nieuw stelsel omgevingsrecht

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Met de Omgevingswet wordt het huidige stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien en wordt het fundament van het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht gelegd. Bij dit nieuwe stelsel hoort een digitale omgeving waar de dienstverlening efficiënt en gedigitaliseerd kan plaatsvinden, dit wordt ook wel het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) genoemd.

Dit document beoogt de verschillende onderwerpen en diens kenmerken die in het conceptueel informatiemodel van de Omgevingswet een rol spelen te duiden. Deze informatie wordt beschreven in de taal, terminologie en definities van dit domein. De informatie in het DSO betreft o.a. juridische regels over activiteiten, functies, omgevingsnormen, omgevingswaarden, beperkingengebieden, en de gebieden waar deze regels van toepassing zijn. Het conceptuele informatiemodel (CIM) in dit document beschrijft daarmee dat deze gegevens beschikbaar zijn vanuit het DSO.

Er is een sterke relatie met dit conceptuele informatiemodel omgevingswet (CIMOW) en het informatiemodel van het domein van officiële publicaties (IMOP). De tekst van een artikel of lid in een regeling die tot het domein van de Omgevingswet behoort gaat inhoudelijk over de in de vorige alinea genoemde informatie. Deze informatie is van belang voor het DSO.

Dit CIM bestaat uit een beschrijving van de informatie, in tekst en unified modeling language (UML) en is object-georiënteerd. De beschrijving volgt hierbij een standaard voor het beschrijven van informatiemodellen, te weten het metamodel voor informatiemodellen (MIM¹).

De beschrijving van dit CIM bestaat uit twee delen:

1. Een overzicht van de objecttypen (Hoofdstuk 2);
2. Een overzicht van de kenmerken van de objecttypen (Hoofdstuk 3);

1.2 Toepassingsgebied

Het Conceptueel Informatiemodel voor de Omgevingswet (CIMOW) beschrijft het domein van de Omgevingswet. Dit beperkt zich tot de informatie die in dit domein wordt vastgelegd en vastgesteld en in ketens wordt uitgewisseld ten behoeve van het DSO.

CIMOW beschrijft niet de informatie, hoe en waar deze informatie precies gebruikt wordt is geen onderdeel van dit informatiemodel. De informatie zoals beschreven in dit model mag overal waar dit nuttig is gebruikt en toegepast worden. Het CIM is implementatieonafhankelijk en los van de techniek opgezet. Dit maakt het mogelijk om de informatie in verschillende ketens en in verschillende technieken met behoud van betekenis te implementeren.

In de context van Omgevingswet zijn in de ketens uitwisselstandaarden aan de orde, namelijk:

- standaard officiële overheidspublicaties (STOP)
- standaard toepasbare regels (STTR)

¹ <https://docs.geostandaarden.nl/mim/mim10/> (versie 1.0.1 in 2019)

- standaard aanvragen en meldingen (STAM)

Het rijk, de provincies, de gemeenten en de waterschappen zijn de partijen die gegevens aanleveren aan het DSO, deze partijen worden ook wel bevoegde gezagen genoemd. Bevoegde gezagen en het DSO gaan bij de Omgevingswet integreren op basis van de concepten beschreven in het CIMOW. Hiertoe speelt het CIMOW een centrale rol bij de inrichting van de informatievoorziening, door het bieden van centrale informatiedefinities.

1.3 Scope

- CIMOW bevat minimaal alle Omgevingswet-gerelateerde informatie die uitgewisseld wordt in de keten van plan tot publicatie

Buiten scope

- CIMOW beschrijft niet het domein van officiële overheidspublicaties (OP) zelf. Concepten zoals *artikel* of een *besluit* zijn wel relevant voor het DSO, staan in IMOP gedefinieerd en niet in CIMOW.
- In CIMOW is geen specificatie voor welke informatie wel of niet mag voorkomen, of juist moet voorkomen, in een bepaald type instrument (ook wel omgevingsdocument genoemd);
- Niet binnen scope is informatie die primair de implementatie ondersteunt, zoals de informatie die nodig is voor weergave. Een symbool voor de weergave of een kleurcode voor de weergave op de kaart zit niet in het CIMOW en wordt ook niet bij de objecten als kenmerk van een object bijgehouden. Dergelijke aanvullende technische specificaties worden niet in dit CIM beschreven, oftewel worden buiten het functionele object worden beheerd en gespecificeerd. Wat wel in het CIMOW zit is de beschrijving van de informatie zelf, zoals een functiegroep of een activiteitengroep, die weergegeven kan worden.

1.4 Toelichting bij informatiekundig perspectief

De Omgevingswet is een domein waarin juridische teksten, met juridische regels, en hun werkingsgebieden centraal staan. Dit CIMOW beschouwt de informatie die hierin aanwezig is in een informatiekundig opzicht. Hiermee wordt bedoeld dat het gaat om welke informatie aanwezig is in deze tekst. Dus niet tekstgericht, maar informatiegericht.

Bijvoorbeeld, wanneer in de juridische tekst een juridische regel aanwezig is die over een functie gaat en over een aantal activiteiten, zoals:

Ter plaatse van het werkingsgebied van de functie 'Centrumgebied' is het verrichten van de activiteit wonen toegestaan.

In informatiekundig opzicht betekent dit:

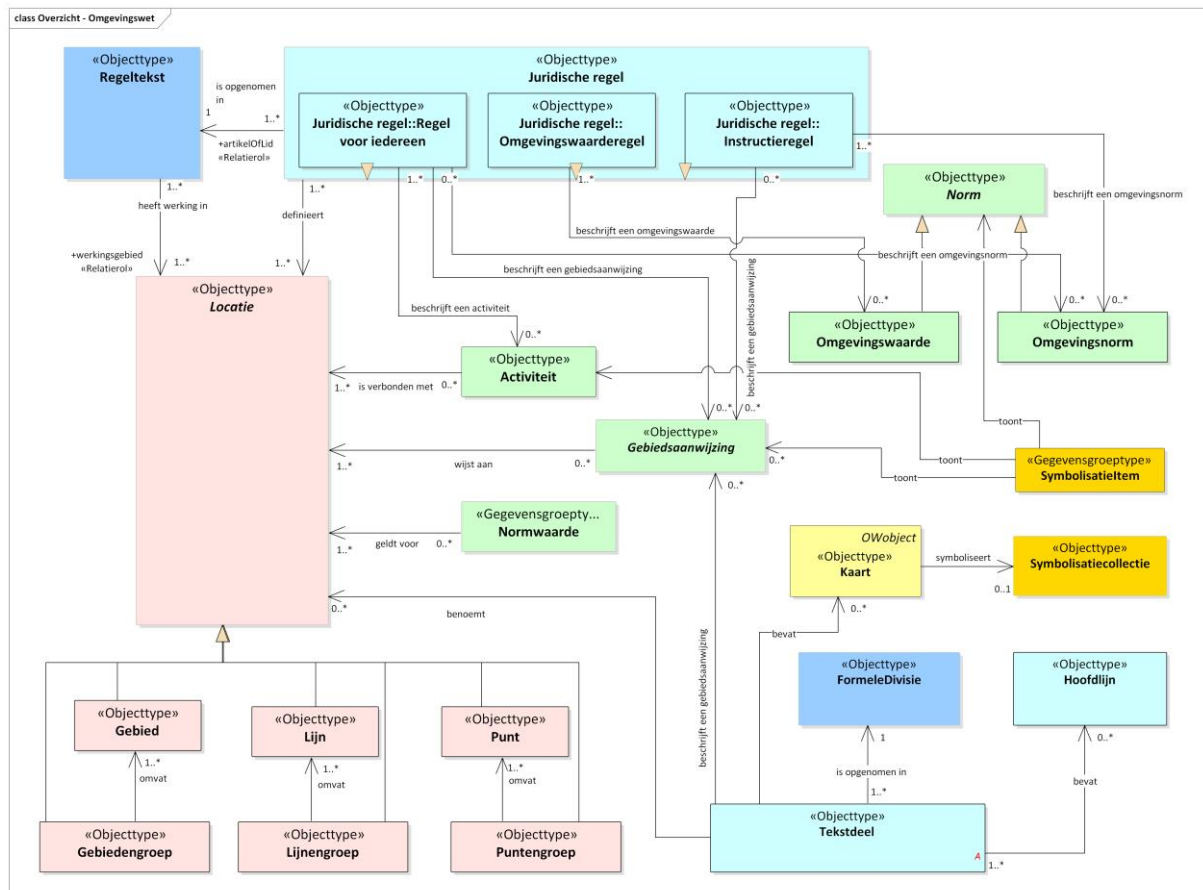
- een juridische regel – te weten de tekst van de juridische regel
- een gebiedsaanwijzing van het type functie – centrumgebied
 - een relatie tussen de juridische regel en de gebiedsaanwijzing
 - een relatie naar een locatie/gebied, in de fysieke leefomgeving, waar de functie voor geldt
- een activiteit – wonen
 - een relatie tussen de juridische regel en de activiteit
 - een relatie naar een locatie/gebied, in de fysieke leefomgeving, waar de activiteit voor geldt

Er wordt in het CIMOW een verschil gemaakt tussen de activiteit met de naam 'wonen' en het woord 'wonen' dat voorkomt in de tekst van de juridische regel. Zo is ook het centrumgebied uit de tekst van de juridische regel een ander object dan de gebiedsaanwijzing van het centrumgebied.

2. Overzicht objecttypes

2.1 UML-verbeelding CIMOW

Onderstaand diagram geeft een overzicht van alle CIMOW-onderwerpen, zoals een activiteit, een Juridische regel of een functie. Alle gelijksoortige CIMOW-onderwerpen zijn een objecttype. Zo is een gebiedsaanwijzing van het Natura2000-gebied 'Oosterschelde' niet gelijk aan de gebiedsaanwijzing van de functie 'Bedrijven categorie 2', maar beide zijn wel een gebiedsaanwijzing en worden informatiekundig als gelijksoortig gezien.

Figuur 1: Objecttypen uit CIMOW

De donkerblauwe objecten (Regeltekst, FormeleDivisie) zijn domeinspecifieke objecten die verwijzen naar objecten uit een officiële publicatie. De lichtblauwe objecten (Juridische regel, Hoofdlijn, Tekstdeel) zijn objecten die te maken hebben met de inhoud van de regeling van de officiële publicatie. De groene objecten (Norm, Omgevingswaarde, Omgevingsnorm, Gebiedsaanwijzing, Activiteit en Normwaarde) zijn objecten vanuit de regeling die op de kaart zichtbaar zijn. De gele objecten (Kaart, Symbolisatiecollectie, Symbolisatieitem) gaan over de wijze waarop de gegevens gepresenteerd dienen te worden op de kaart. De lichtrode objecten zijn objecten die informatie bevatten over de geografische positie van andere objecten.

Als een object een grijze rand heeft dan betekent dit dat het geen zelfstandig object is, maar een abstract object. Abstracte objecten worden wel gegevens over vastgelegd, maar zijn niet bij dat specifieke object terug te vinden (zo worden er wel gegevens vastgelegd over Norm, maar deze zullen altijd terug te vinden zijn bij ofwel de omgevingsnorm of de omgevingswaarde).

Uit de afbeelding is niet terug te zien dat een Omgevingsnorm één of meerdere normwaarden bevat, maar dit is wel terug te zien bij de kenmerken van Omgevingsnorm. Ook is niet terug te zien dat een Symbolisatiecollectie één of meerdere Symbolisatieitems bevat, ook dit is terug te zien bij de kenmerken van Symbolisatiecollectie.

2.1.1 Toelichting op artikel-gestructureerde objecten

Artikel-gestructureerde objecten komen voor bij omgevingsdocumenten die regels bevatten, dit zijn bijvoorbeeld: een omgevingsplan, een omgevingsverordening, een algemene maatregel van bestuur (AMvB), een ministeriële regeling (MR) of een waterschapsverordening.

Een regeltekst is een artikel of een lid, en bevat één of meer Juridische regels. De regels beschrijven bepaalde objecttypes, zoals een activiteit of een omgevingswaarde. Juridische regels beschrijven echter bijvoorbeeld geen Hoofdlijn. Er loopt dan ook geen relatiesoort tussen een Juridische Regel en een Hoofdlijn.

Door in het diagram op de vorige pagina naar de relaties van de Juridische regels te kijken is goed te zien welke objecttypes wel of niet in de context van de regels kunnen voorkomen. Zo heeft een juridische regel drie verschijningsvormen, namelijk:

- Regel voor iedereen – te kiezen in het geval dat de juridische regel voor iedereen geldt;
- Instructieregel – te kiezen in het geval het een regel is bedoeld voor een ander bevoegd gezag;
- Omgevingswaarderegel – te kiezen in het geval een regel bedoeld is voor intern gebruik bij het bevoegd gezag;

Een regel voor iedereen kan een gebied aanwijzen (gebiedsaanwijzing) een activiteit duiden (activiteitaanduiding) of een omgevingsnorm (omgevingsnormaanduiding) duiden.

Een instructieregel kan een gebied aanwijzen of een omgevingsnorm duiden.

Een omgevingswaarderegel kan alleen een omgevingswaarde duiden.

Overigens bevat de juridische regel zelf geen tekst van het artikel of lid, deze volgt uit de OP-standaard en wordt niet meegeleverd bij de OW-standaard.

2.1.2 Toelichting op vrijetekststructuur-objecten

Een tekstdeel duidt een specifiek deel vanuit de tekst waar informatie over vastgelegd dient te worden. Deze komt alleen voor indien het omgevingsdocument dat aangeleverd wordt niet artikel-gestructureerd is. Dit gebeurt bij bijvoorbeeld een omgevingsvisie, een projectbesluit of een programma.

Het tekstdeel is analoog aan de juridische regel in de zin dat deze verwijst naar een bepaald deel van het omgevingsdocument en hier specifieke objecten aan te koppelen zijn. In het tekstdeel staat de specifieke tekst zelf niet, want deze volgt uit de OP-standaard en wordt niet meegeleverd bij de OW-standaard.

Aan een tekstdeel zijn een of meerdere hoofdlijnen te koppelen, zo volgt bijvoorbeeld uit de tekst aan de rechterzijde dat er vijf perspectieven zijn, in dit geval zou het soort hoofdlijn een 'perspectief' zijn en de naam van de hoofdlijn 'Compacte stad' of 'Gezonde stad'.

PERSPECTIEVEN

De inhoudelijke kern van dit document bestaat

uit vijf perspectieven:

- Compacte stad
- Gezonde stad
- Inclusieve stad
- Circulaire stad
- Productieve stad

Deze perspectieven geven richting aan de

ambities van Rotterdam voor de fysieke leefomgeving en zorgen daarmee voor samenhang. Hiermee bieden de perspectieven

een 'kompas' voor keuzes en plannen voor de fysieke leefomgeving.

2.2 Objecttype Regeltekst

Naam	Regeltekst
Definitie	Regeltekst is de kleinste zelfstandige eenheid van bij elkaar horende Juridische regels in een tekst met artikelstructuur, zijnde een artikel of lid.
Toelichting	<p>In het domein Omgevingswet worden juridische regels vastgelegd door middel van juridische tekst. Dit afgebakende stuk tekst met bij elkaar behorende regels heet Regeltekst. De afbakening is bij de omgevingswet altijd een artikel of een lid. De regeltekst bevat de inhoud van een artikel of lid. Deze inhoud is breder dan de tekst, daarom heeft een Regeltekst ook meer kenmerken dan alleen tekst.</p> <p>In spreektaal zeggen we, een groep van bij elkaar behorende regels heeft een werkingsgebied. Informatiekundig zeggen we, een Regeltekst (artikel of lid) heeft een kenmerk 'werkingsgebied', en dit kenmerk is een verwijzing naar een (of meer) Locatie(s). De regels die in de Regeltekst zijn opgenomen hebben werkingskracht in het werkingsgebied van de regeltekst.</p> <p>Het is mogelijk om te verwijzen naar een Regeltekst. Daarom heeft een Regeltekst een identificatie.</p> <p>De regeltekst vindt zijn oorsprong in het OP-domein. De regeltekst in dit informatiemodel beschouwt het Artikel en het Lid uit het OP-domein, vanuit het perspectief van het OW-domein (en is in deze een «view»² op het OP-domein). Oftewel, de informatie van het Artikel of Lid uit het OP-domein, beperkt tot de kenmerken voor zover deze voor het OW-domein relevant zijn, en indien nodig aangevuld met OW-specifieke kenmerken.</p>
Constraint(s)	<p>{ altijd een werkingsgebied } Een regeltekst heeft altijd een werkingsgebied³.</p> <p>Het werkingsgebied van de Regeltekst is (dekkend voor) de som van de locaties van de juridische regels die zijn opgenomen in de Regeltekst, of als deze niet benoemd zijn, dan is het werkingsgebied het grondgebied van het bevoegde gezag.</p> <p>{ 1 type Juridische regel per Regeltekst } Een afspraak voor bevoegd gezagen aangaande het schrijven van regelteksten. Het effect ervan op de informatie is dat alle regels in een regeltekst altijd van dezelfde soort zijn. Ofwel een Regel voor iedereen, ofwel een Omgevingswaarde regel ofwel een Instructieregel.</p>
Herkomst	OP-domein

2.3 Objecttype Juridische regel

Naam	Juridische regel
-------------	------------------

² Een «view», zoals gedefinieerd in het metamodel voor informatiemodellen (versie 1.0): Een groepering van objecttypen die gespecificeerd zijn in een extern informatiemodel en vanuit het perspectief van het eigen informatiemodel inzicht geeft welke gegevens van deze objecttypen relevant zijn binnen het eigen informatiemodel.

³ Ook als deze niet aangeleverd wordt. Dit CIM beschrijft niet de aanlevering, maar de informatie die eenduidig aanwezig moet zijn. Bij voorkeur expliciet aangeleverd, maar zo niet, dan eenduidig bepaalt en juist. Niet aanleveren betekent, gelijk aan grondgebied van het bevoegde gezag. Ergo, het werkingsgebied is altijd bekend. De informatiekundige kant gaat hiervan uit. Merk op dat indien een Gebied, zoals Nederland, of het kustfundament, één keer is aangeleverd (of vastgesteld), dat het volstaat om een referentie hiernaartoe te leveren.

Definitie	De beschrijving van een regel met juridische werkingskracht. Een regel betreft binnen de Omgevingswet veelal activiteiten, en/of normen en/of gebiedsaanwijzingen.
Toelichting	<p>Met een juridische regel wordt niet (alleen) de tekst van de regel bedoeld, maar regel als geheel. Deze bestaat o.a. uit tekst, wat hét centrale deel is van een juridische regel, maar de juridische regel heeft ook andere kenmerken, zoals bijvoorbeeld een idealisatie en een locatieaanduiding. Deze worden beschreven in het volgende hoofdstuk.</p> <p>Regels gelden voor een bepaalde specifieke locatie(s) in de fysieke leefomgeving, of voor een heel grondgebied een bevoegd gezag. De regels verwijzen naar deze locaties, deze verwijzing heet: locatieaanduiding.</p> <p>Ad. veelal. Er zijn ook regels <i>zonder</i> een relatie naar een informatiekundige activiteit, norm, functie of beperkingengebied. Dit is bijvoorbeeld zo bij begripsbepalingen, maar kan ook voorkomen bij normstellende regels.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een begripsbepaling geeft aan wat er onder een bepaald begrip of term wordt verstaan. Zo'n begripsbepaling staat op zichzelf, maar wordt wel gezien als een juridische regel. Deze beschrijft echter niet een activiteit, en/of norm en/of functie en en/of beperkingengebied en heeft hier dan ook geen relatie naar toe. - Een normstellende regel kan het in de juridische tekst wel over bijvoorbeeld een activiteit hebben, maar het daarbij laten door de activiteit informatiekundig niet (expliciet) aan te geven. Er is dan geen informatiekundig activiteit gecreëerd en daar kan dan natuurlijk ook niet naar verwezen worden via een relatie. Informatiekundig is er dan <u>alleen</u> sprake van een juridische regel. Een voorbeeld van zo'n normstellende regel zonder een expliciete verwijzing naar informatiekundige activiteit is: "Er geldt een algemeen rookverbod in de openbare ruimtes binnen het centrumgebied van Groningen". <p>Een juridische regel wordt altijd opgesteld in de context van andere juridische regels. Deze context is altijd van belang bij het juridisch interpreteren van de regel(s). Lees daarom altijd ook het artikel.</p> <p>Het is niet mogelijk om te verwijzen naar afzonderlijke individuele juridische regels. Daarom heeft een juridische regel geen identificatie.</p>
Abstract	<p>Ja</p> <p>Dit betekent dat dit modelelement niet op zichzelf bestaat, maar dat het altijd een van de volgende drie typen regels betreft: Regels voor iedereen, Instructie regels en Omgevingswaarde regels.</p>

2.4 Objecttype Regel voor iedereen

Naam	Regel voor iedereen
Definitie	Een Juridische regel die voor een ieder relevant is of relevant kan zijn.
Toelichting	Het betreft hier een algemeen geldende regel met directe werking voor eenieder. Anders gezegd, deze regels gelden voor eenieder in Nederland, inclusief voor de bevoegde gezagen zelf.

2.5 Objecttype Instructieregel

Naam	Instructieregel
-------------	-----------------

Definitie	De beschrijving van een juridische regel die een instructie is voor een extern omgevingsdocument of een orgaan.
Toelichting	<p>Het betreft hier juridische regel die instructie geeft aan andere overheden, gericht op externe omgevingsdocumenten, of een taakuitoefening.</p> <p>Een ander omgevingsdocument is bijvoorbeeld een Omgevingsplan, Omgevingsverordening en Waterschapsverordening.</p> <p>Een taakuitoefening is voor bijvoorbeeld een gemeentebestuur of een wildbeheereenheid.</p> <p>Een instructieregel is alleen gericht op een Omgevingsnorm of een Gebiedsaanduiding, zoals een Functie of een Beperkingengebied (en eventueel meerdere).</p>

2.6 Objecttype Omgevingswaarderegel

Naam	Omgevingswaarderegel
Definitie	De beschrijving van een juridische regel gericht op een gestelde omgevingswaarde.
Toelichting	<p>Het betreft hier een juridische regel die verplichtingen oplegt aan het bevoegd gezag dat deze regel opstelt.</p> <p>Een omgevingswaarderegel is alleen gericht op een Omgevingswaarde (eventueel meerdere).</p>

2.7 Objecttype Activiteit

Naam	Activiteit
Definitie	Een activiteit is ieder menselijk handelen waarbij, of ieder menselijk nalaten waardoor een verandering of effect in de fysieke leefomgeving wordt of kan worden bewerkstelligd.
Toelichting	<p>Bijvoorbeeld: het lozen van afvalwater, het bouwen van hoogbouw, het exploiteren van een jachthaven.</p> <p>Het objecttype activiteit is een typering van alle activiteiten die bijvoorbeeld een initiatiefnemer kan uitvoeren in de leefomgeving. Er wordt geen specifieke activiteit bedoeld die een specifieke initiatiefnemer voornemens is om uit te voeren, maar het type activiteit waarover regels opgesteld zijn. De regel geeft aan dat activiteiten van een bepaald type activiteit wel of niet zijn toegestaan zijn op deze locatie en onder welke voorwaarden.</p> <p>In spreektaal zeggen we, een Activiteit is wel of niet toegestaan voor een Locatie. Informatiekundig zeggen we, een Activiteit heeft een kenmerk 'is verbonden met' een locatie.</p>

2.8 Objecttype Omgevingswaarde

Naam	Omgevingswaarde
Definitie	Norm die de gewenste staat of kwaliteit van (een onderdeel van) de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten en/of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastlegt.

Toelichting	<p>Bijvoorbeeld: streefwaarden of maximaal toelaatbare waarden voor luchtkwaliteit, kwaliteit van oppervlaktewater, grondwater of zwemwater. Alle omgevingswaarden hebben als herkomst omgevingsdocumenten.</p> <p>Omgevingswaarden worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. Een omgevingswaarde is bindend voor de overheid die de omgevingswaarde heeft vastgesteld en heeft geen rechtstreekse werking voor anderen. Omgevingswaarden zijn een concretisering van de maatschappelijke doelen die met de Omgevingswet worden nagestreefd. Zij hebben betrekking op de hoedanigheid en eigenschappen van de fysieke leefomgeving (de staat, kwaliteit of inrichting van de omgeving). Omgevingswaarden dienen als referentiekader bij de inzet van instrumenten en bevoegdheden van de overheid.</p> <p>De Omgevingswaarde is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor dit object. De juridische tekst waarin dit object genoemd is, is te vinden in de juridische regel, en niet in dit object.</p>
--------------------	---

2.9 Objecttype Omgevingsnorm

Naam	Omgevingsnorm
Definitie	De in een meetbare waarde uit te drukken norm (anders dan een omgevingswaarde) die het bevoegd gezag op verschillende locaties verschillende waarden wil geven die het inzichtelijk wil weergeven.
Toelichting	<p>Bijvoorbeeld: maximum bouwhoogte, maximum aantal parkeerplaatsen, maximum geluidbelasting, maximum aantal bezoekers</p> <p>Alle omgevingsnormen hebben als herkomst omgevingsdocumenten.</p> <p>De Omgevingsnorm is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor dit object. De juridische tekst waarin dit object genoemd is, is te vinden in de juridische regel, en niet in dit object.</p>

2.10 Objecttype Norm

Naam	Norm
Definitie	Een norm is een omgevingswaarde of een omgevingsnorm, met een normatief karakter, die beschreven worden middels normwaarden. Een normwaarde kan kwalitatief of kwantitatief zijn.
Toelichting	<p>Een norm kan bestaan uit meerdere normwaarden, die dan veelal afzonderlijk gelden voor aparte gebieden. Bijvoorbeeld: de norm maximum bouwhoogte bestaat uit twee normwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maximum bouwhoogte 10 meter geldt voor een aantal locaties; • maximum bouwhoogte 12 meter geldt voor een aantal andere locaties. <p>Een juridische regel geeft de norm als geheel werkingskracht (niet de individuele normwaarden).</p> <p>De Omgevingswet kent ook normstellende regels in bredere zin, welke niet als een omgevingswaarde of omgevingsnorm zijn opgenomen, maar enkel als een juridische regel met een omschrijving in tekst.</p>
Abstract	<p>Ja.</p> <p>Dit betekent dat dit modelement niet op zichzelf bestaat, maar dat het altijd een Omgevingswaarde of een Omgevingsnorm betreft.</p>

2.11 Objecttype Functie

Naam	Functie
Definitie	Een functie is het gebruiksdoel of de bijzondere eigenschap die een onderdeel van de fysieke leefomgeving op een bepaalde locatie heeft.
Toelichting	<p>Voorbeeld: centrumgebied, bedrijventerrein.</p> <p>In spreektaal zeggen we: een gebied heeft een functie. Informatiekundig zeggen we, een functie is een zelfstandig informatieobject, welke een gebied aanwijst, via een verwijzing ernaartoe.</p> <p>De functie is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor dit object. De juridische tekst waarin dit object genoemd is, is te vinden in de juridische regel, en niet in dit object.</p>

2.12 Objecttype Beperkingengebied

Naam	Beperkingengebied
Definitie	Een beperkingengebied is een bij of krachtens de wet aangewezen gebied, waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden, ten aanzien van het beperken van activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object.
Toelichting	<p>Voorbeeld: een luchthaven, een spoorweg of een snelweg, een waterstaatswerk.</p> <p>Op de weg geldt bijvoorbeeld een snelheidsbeperking of een inhaalverbod. De regels hieromtrent zijn vaak landelijk vastgesteld, maar de gebieden waarvoor deze regels gelden worden lokaal aangewezen.</p> <p>In spreektaal zeggen we: een gebied is een beperkingengebied. Informatiekundig zeggen we, een beperkingengebied is een zelfstandig informatieobject, welke een gebied aanwijst, via een verwijzing ernaartoe.</p> <p>Het beperkingengebied is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor dit object. De juridische tekst waarin dit object genoemd is, is te vinden in de juridische regel, en niet in dit object.</p>

2.13 Objecttype Gebiedsaanwijzing

Naam	Gebiedsaanwijzing
Definitie	Een gebiedsaanwijzing is een door regels of beleid aangewezen gebied, waarbij aangegeven wordt hoe het gebied beschouwd wordt vanuit deze bijbehorende regels of beleid. Specifieke gebiedsaanwijzingen zijn Functie en Beperkingengebied.
Toelichting	Voorbeeld: bebouwde kom. In spreektaal zeggen we: dit gebied is aangewezen als bebouwde kom en dit is de functie van dit gebied. Informatiekundig zeggen we, een aangewezen gebied met de naam bebouwde kom heeft een locatieaanduiding naar een locatie/gebied. Deze locatieaanduiding is een verwijzing, omdat dezelfde locatie ook in de context van een andere aangewezen gebied, of in de context van andere regels, aangewezen of aangeduid kan worden.
Abstract	Ja. Dit betekent dat dit modelement niet op zichzelf bestaat, maar dat het altijd een Functie of een Beperkingengebied betreft. Er gaan meerdere objecttypen ontstaan die een Gebiedsaanwijzing zijn, en hieronder gaan vallen.

2.14 Objecttype Locatie

Naam	Locatie
Definitie	De locatie beschrijft de ruimtelijke dimensie of ruimtelijke afbakening van een regel of van een objecttype die in de regel beschreven wordt. Een locatie is veelal een Gebied of een Gebiedengroep, maar kan ook zijn een Punt of een Lijn of een Puntengroep of een Lijnengroep.
Toelichting	De naam Locatie is gekozen omdat het in het informatiemodel om de locatie an sich gaat, en niet alleen over de rol die de locatie speelt in relatie tot de regeltekst, zijnde het werkingsgebied van het artikel of lid. De Locatie wordt immers ook gebruikt en beschouwd vanuit een Juridische regel, een activiteit, een functie, of een normwaarde en vanuit dit oogpunt is de Locatie geen werkingsgebied. De term werkingsgebied is voorbehouden aan de relatie van regeltekst naar locatie. Veelal wordt de rol die de Locatie speelt in relatie tot de objecttypen de locatieaanduiding genoemd. Een Locatie wordt altijd eerst gedefinieerd vanuit een Juridische regel of Tekstdeel. Hierna, of tegelijk, word een Locatie ook gebruikt als locatieaanduiding vanuit de objecttypes die hier vanuit worden beschreven. Informatiekundig worden de Juridische regel en de Locatie als twee, apart te beheren, informatiekundige eenheden gezien. Dit maakt het mogelijk om dezelfde Locatie te gebruiken in verschillende regels en in bijvoorbeeld verschillende activiteiten, mits bewust dezelfde Locatie wordt bedoeld. Als de Locatie wijzigt, dan wijzigt de Juridische regel an sich zelf niet. De regel bevat immers alleen een verwijzing naar een Locatie. Deze twee bij elkaar in samenhang wijzigen uiteraard wel als de Locatie wijzigt Het is mogelijk om dezelfde locatie te gebruiken in meerdere regels. Dit kan gewenst zijn als de locatieaanduiding van elk van deze regels tegelijk mee moet wijzigen als de locatie verandert. Een verandering is bijvoorbeeld wanneer een geometrie verandert, of als er een nieuw Gebied toegevoegd

wordt aan een Gebiedengroep. Het kan gewenst zijn dat de regels meebewegen met de uitbreiding, maar het kan ook ongewenst zijn. Het is daarom ook mogelijk om juist aparte locaties te gebruiken die een gelijke geometrische afbakening kennen. Dit kan nodig zijn wanneer de geometrische afbakening van een regel juist niet mee mag veranderen als de locatie hiervan moet wijzigen vanuit een andere regel. Zo kunnen er bijvoorbeeld 10 verschillende regels tegelijkertijd geldig zijn, op evenzoveel geometrisch afgebakende locaties, waarbij de locaties exact dezelfde geometrie hebben, en geïnspireerd zijn op exact dezelfde fysieke locatie. Toch is er dan juridisch gezien sprake van 10 verschillende locaties.

Abstract

Ja.

Dit betekent dat dit modelement niet op zichzelf bestaat, maar dat het altijd een Gebied, Gebiedengroep, Lijn, Lijnengroep, Punt of Puntengroep betreft.

2.15 Objecttype Gebied

Naam

Gebied

Definitie

Een op zichzelf staande geometrisch afgebakende 'ruimte' in de fysieke leefomgeving. De geometrische afbakening is juridisch van aard. Het is één van de verschijningsvormen van locatie en verwijst altijd (naar) een geometrie.

Toelichting

Bijvoorbeeld: het kustfundament van Nederland, het Natuurnetwerk, Centrumgebied, het perceel aan de Oude Markt in Enschede, of een naamloos gebied. Een Gebied mag naamloos zijn.

Een gebied wordt gezien als een zelfstandig object, die bij zelfstandig besluit kan wijzigen (bijvoorbeeld een andere beschrijving of een andere geometrie kan krijgen).

Het gebied is in de basis juridisch van aard, maar kan wel geïnspireerd zijn op een fysiek gebied in de werkelijkheid, of op een andere virtuele afbakening, zoals van een perceel, maar is daarmee niet hetzelfde. In het geval van een perceel is het gebied ontleent aan de basisregistratie Kadaster.

De termen gebied en locatie en werkingsgebied worden in de spreektaal nog wel eens door elkaar heen gebruikt. Vanuit de context van een regel wordt er altijd bedoeld een werkingsgebied, welke een locatie is. Deze locatie is dan meestal een gebied, maar kan ook een Gebiedengroep zijn, bestaande uit meerdere gebieden, die samen tegelijk worden beschouwd.

Een gebied is een locatie en kan dus als werkingsgebied of als locatieaanduiding gekozen worden.

2.16 Objecttype Gebiedengroep

Naam

Gebiedengroep

Definitie

Een groep of verzameling van bij elkaar behorende gebieden. De gebieden zijn gegroepeerd voor een bepaald doel, te weten om samen één locatie vormen, welke als zodanig gebruikt kan worden.

Toelichting

De Gebiedengroep is bedoeld voor gebieden die logischerwijs bij elkaar horen, zodat er naar de groep als geheel verwezen kan worden. De gebieden zijn de betekenisvolle dingen waar het om gaat, en een Gebiedengroep

groepeert deze slechts. Gebieden bevatten dan ook alleen gebieden, en geen andere Gebiedengroepen.

De Gebiedengroep biedt hiernaast ook voordelen voor beheer, als modelmatige constructie die het mogelijk maakt om de gebieden, waar het om gaat, te groeperen en onder te brengen onder één Locatie, met desgewenst één noemer, zodat er naar de groep als geheel verwezen kan worden. De Gebiedengroep is uit te breiden, waarbij de locatieaanduiding van de regel naar dezelfde Gebiedengroep kan blijven wijzen, oftewel hetzelfde kan blijven. Let wel, als er een gebied toegevoegd wordt aan een Gebiedengroep, dan gelden de regels die als werkingsgebied deze Gebiedengroep hebben, (pas) vanaf dat moment ook voor het toegevoegde gebied. De Gebiedengroep is daarom, in principe, bedoeld als een locatie die door één bevoegd gezag beheerd wordt.

Een Gebiedengroep is een locatie en kan dus als werkingsgebied of als locatieaanduiding gekozen worden.

2.17 Objecttype Punt

Naam	Punt
Definitie	Een op zichzelf staande geometrisch 'afgebakende' punt in een virtuele weergave van de fysieke leefomgeving.
Toelichting	Bijvoorbeeld: een punt waar een bepaalde waarde voor geluid wordt nagestreefd.

Een Punt volgt dezelfde beheerlogica zoals beschreven bij Locatie.

2.18 Objecttype PuntenGroep

Naam	PuntenGroep
Definitie	Een groep of verzameling van bij elkaar behorende punten. De punten zijn gegroepeerd voor een bepaald doel, te weten om samen één locatie vormen, welke als zodanig gebruikt kan worden.
Toelichting	Bijvoorbeeld: een wolk van bij elkaar behorende punten waar een bepaalde waarde voor geluid wordt nagestreefd.

Een PuntenGroep volgt dezelfde beheerlogica zoals beschreven bij Locatie en bij GebiedenGroep.

2.19 Objecttype Lijn

Naam	Lijn
Definitie	Een op zichzelf staande geometrisch 'afgebakende' lijn in een virtuele weergave van de fysieke leefomgeving.
Toelichting	Bijvoorbeeld: een lijn waar het hart van een te beschermen gasleiding ligt.

Een lijn kan bestaan uit één rechte lijn tussen twee punten, oftewel een lijnsegment genoemd. Maar een lijn hoeft niet perse zo eenvoudig te zijn. Het mag ook bijvoorbeeld een aantal lijnsegmenten zijn die tezamen halve cirkel vormen.

Een Lijn volgt dezelfde beheerlogica zoals beschreven bij Locatie.

2.20 Objecttype LijnenGroep

Naam	LijnenGroep
Definitie	Een groep of verzameling van bij elkaar behorende lijnen. De lijnen zijn gegroepeerd voor een bepaald doel, te weten om samen één locatie vormen, welke als zodanig gebruikt kan worden.
Toelichting	<p>Bijvoorbeeld: een verzameling van bij elkaar behorende lijnen waar een geluidsnorm nagestreefd wordt.</p> <p>Een LijnenGroep volgt dezelfde beheerlogica zoals beschreven bij Locatie en bij GebiedenGroep.</p>

2.21 Objecttype Formele Divisie

Naam	Formele divisie
Definitie	De kleinste zelfstandig beheerde eenheid van tekst in een instrument met een Vrijetekststructuur.
Toelichting	<p>De Formele Divisie vindt zijn oorsprong in het OP-domein, waar de Formele Divisie een onderdeel is van een omgevingsdocument is met een vrije tekststructuur. Denk bij een Formele Divisie aan de onderdelen van omgevingsvisie of een projectbesluit, of uit andere typen besluiten. In een omgevingsvisie staat beleid, teksten in projectbesluit en andere besluiten zullen over het algemeen gericht zijn op realisatie (beoogde realisatie).</p> <p>De Formele Divisie vormt de koppeling met het OP-domein. Informatie in CIMOW die gekoppeld is aan de Formele Divisie, is in het OP-domein terug te vinden rondom de Formele Divisie aldaar.</p> <p>Een Formele Divisie bevat een of meerdere Tekstdelen (zie volgend objecttype), maar in dit informatiemodel is dit een relatie van een Tekstdeel naar een Formele Divisie⁴.</p> <p>De Formele Divisie in dit informatiemodel beschouwd de Formele Divisie uit het OP-domein, vanuit het perspectief van het OW-domein (een «view»⁵ op het OP-domein). Oftewel, de informatie van de Formele Divisie in CIMOW beperkt zich tot alleen die kenmerken uit het OP-domein die voor het OW-domein relevant zijn, en is indien nodig aangevuld met OW-specifieke kenmerken.</p> <p>Een Formele Divisie bevat nooit Juridische Regels. Juridische Regels zitten altijd in een Regeltekst.</p>

⁴ Vanwege afspraak en best practise dat een domein specifiek informatiemodel naar een generiek wijst model, niet andersom.

⁵ Een «view», zoals gedefinieerd in het metamodel voor informatiemodellen (versie 1.0): Een groepering van objecttypen die gespecificeerd zijn in een extern informatiemodel en vanuit het perspectief van het eigen informatiemodel inzicht geeft welke gegevens van deze objecttypen relevant zijn binnen het eigen informatiemodel.

2.22 Objecttype Tekstdeel

Naam	Tekstdeel
Definitie	De beschrijving, oftewel inhoud, van een beleids- of realisatietekst. Een of meer Tekstdelen komen voor in een juridische tekst c.q. een Formele Divisie en zijn hier een onderdeel van.
Toelichting	<p>Een voorbeeld van een Tekstdeel uit de Nationale Omgevingsvisie: "Onze steden en dorpen zijn aangenaam en vitaal. Ons platteland is productief en aantrekkelijk. Een land met uitstekende bereikbaarheid, waar door allerlei innovaties iedereen zich soepel kan verplaatsen, met zo min mogelijk schadelijke uitstoot en overlast. Waar locaties voor wonen en werken zorgvuldig zijn gekozen zodat onnodige mobiliteit wordt voorkomen. Waar we voldoende ruimte hebben om te kunnen bewegen, ontmoeten, ontspannen en tot onszelf te komen. Waar de natuur floreert. Een gezond, schoon klimaatbestendig land, met veel ruimte voor groen en water. Een veilig land, beschermd tegen overstromingen en andere gevaren. Waar een goede balans is tussen gebouwde omgeving en open landschap, tussen natuur en cultuur, tussen land en water. Een land dat openstaat voor verandering, en waar de kracht van zijn traditie, cultuur en identiteit wordt weerspiegeld in de inrichting van de leefomgeving."</p> <p>Het tekstdeel is altijd opgenomen in een Formele Divisie. In één Formele Divisie kunnen één of meerdere Tekstdelen zijn opgenomen. Tekstdeel is met een tekstuele bril op een onderdeel/deel van de gehele tekst die in een Formele Divisie is opgenomen. Deze tekst kan qua inhoud over van alles gaan, daarom is er gekozen voor een meer algemene term. Waar het Tekstdeel inhoudelijk over gaat is te zien aan de hoofdlijnen.</p> <p>Een Tekstdeel zoals bedoeld in de context van een vrije tekst bevat nooit Juridische Regels, zoals bedoeld in een Regeltekst.</p>

2.23 Objecttype Hoofdlijn

Naam	Hoofdlijn
Definitie	Element dat de hoofdlijn weergeeft van het beleid voor of de kwaliteit, ontwikkeling of staat van de fysieke leefomgeving dat of die in het Tekstdeel wordt beschreven.
Toelichting	<p>Een hoofdlijn kan bijvoorbeeld een ambitie zijn zoals: de gezonde stad; de circulaire stad; klimaatbestendige delta, duurzame energiehuishouding.</p> <p>Veelal betreft de hoofdlijn een uitdrukking van beleid, waarin een ambitie, perspectief, doel, opgave, toekomstperspectief, prioriteiten of beleidskeuze wordt aangegeven.</p>

2.24 Objecttype Kaart

Naam	Kaart
Definitie	Ruimtelijke weergave van een specifiek onderdeel van een beleid of realisatie, ter ondersteuning van het goed in beeld brengen van dit specifieke onderdeel.
Toelichting	<p>Bijvoorbeeld: de kaart van een Natuurgebied, of van de Deltawerken. Het onderdeel kan een doorsnede zijn over meerdere tekstdelen heen.</p> <p>Het betreft hier niet de in het omgevingsdocument opgenomen gevisualiseerde kaart zelf, maar de te representeren informatie – objecttypen die in CIMOW zijn beschreven – die relevant zijn voor dit onderdeel van het beleid en gepresenteerd kunnen worden in de vorm van een kaart. Dit objecttype wordt kaart genoemd Kaart, omdat deze in de tekst wordt aangeduid als kaart. Een kaart beperkt zich tot een bepaald gebied, ook wel kaartuitsnede genoemd (Engels: 'map extent' als 'bounding box').</p>

2.25 Objecttype Symbolisatiecollectie

Naam	Symbolisatiecollectie
Definitie	Een verzameling van de symbolisatieitems die bepalen hoe bepaalde objecten weergegeven moeten worden.
Toelichting	Een symbolisatiecollectie wordt aangeleverd als er aspecten specifiek anders verbeeld moeten worden dan de standaard-stijl van het DSO.

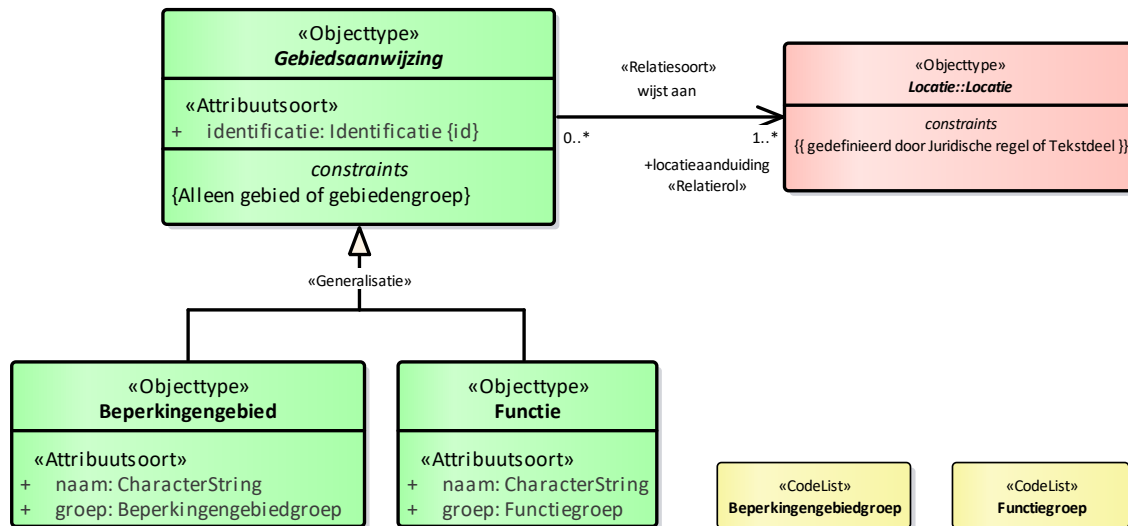
2.26 Objecttype SymbolisatieItem

Naam	SymbolisatieItem
Definitie	Een specifiek item bedoeld om iets te presenteren.
Toelichting	Deze is gelijk aan de symboolcode vanuit de symbolisatiebibliotheek. Dit wordt verder toegelicht in het presentatiemodel.

3. Overzicht kenmerken

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van alle onderkende kenmerken van de in de vorige bladzijden genoemde objecttypes. Deze kenmerken zijn gemodelleerd als attribuutsoorten, gegevensgroepen en relaties. Verder is van elk kenmerk het datatype aangegeven (in geel, en zijn verder uitgelegd in Gebiedsaanwijzing

Een gebiedsaanwijzing is een term die past bij de Juridische Regel of het Tekstdeel die wat zegt over een Functie of een Beperkingengebied. Dit perspectief kan dus regel gericht zijn, of beleidsgericht. Oftewel, beperkt zich tot niet alleen de regels op een locatie. Daarom is de gebiedsaanwijzing in een apart onderdeel van dit informatiemodel opgenomen. Er zijn meerdere objecttypen die vanuit dit perspectief als Gebiedsaanwijzing gezien worden, deze zijn echter nog niet toegevoegd aan het informatiemodel.

Figuur 5: Gebiedsaanwijzing

Objecttype Gebiedsaanwijzing (abstract)

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Relatiesoort wijst aan

Naam	wijst aan
Definitie	De locatie is het aangewezen gebied, voor de functie of het beperkingengebied.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	Elke functie en beperkingengebied wijst minimaal één locatie aan. Deze locatie is altijd een Gebied of een Gebiedengroep.

De toewijzing van een locatie aan een functie of beperkingengebied heeft een sterke relatie met de locatieaanduiding van de regel die het gebied definieert. Te weten: de locaties moeten zich op juiste wijze verhouden tot de locatieaanduiding van de regel. In principe geldt dat de locatie van een functie of een beperkingengebied gelijk moet zijn aan de locatieaanduiding

	van de regel, en gelegen moet zijn binnen het werkingsgebied van de Regeltekst waarin de regel is opgenomen.
Constraint(s)	{ Alleen een Gebied of een Gebiedengroep } De locatie is een Gebied of een Gebiedengroep. Niet een Lijn of een Punt of een Lijnengroep of een Puntengroep.

Objecttype Beperkingengebied

Een Beperkingengebied heeft alle eigenschappen van een Gebiedsaanwijzing, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van het beperkingengebied.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Bijvoorbeeld: luchthaven, spoorweg, snelweg, waterstaatswerk.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort groep

Naam	groep
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een beperkingengebied valt.
Formaat	Beperkingengebiedgroep (Waardelijst)
Toelichting	Een beperkingengebied kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van beperkingengroepen. Een groep is niet een juridische term. De groep bepaalt mede hoe een kaartbeeld (standaard) wordt opgebouwd, voor objecten van dit objecttype.

Objecttype Functie

Een Functie heeft alle eigenschappen van een Gebiedsaanwijzing, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van de functie.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Voorbeeld: centrumgebied Apeldoorn, bedrijventerrein 2. Elk bevoegd gezag kan eigen functies beschrijven, voor het eigen grondgebied. Let wel, het kan voorkomen dat twee bevoegde gezagen, die elk een eigen functie beschrijven, hun functie dezelfde naam geven. Dit betekent niet (per se) dat er hetzelfde bedoeld wordt.
Juridisch gegeven	Ja

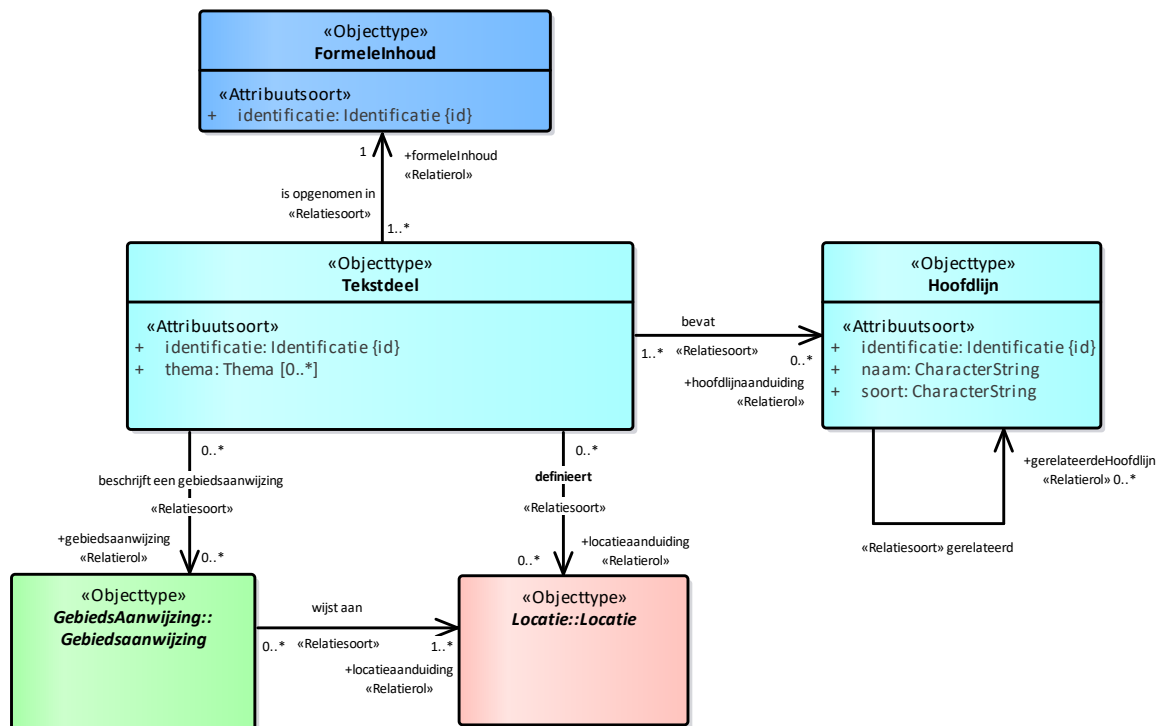
Attribuutsoort groep

Naam	groep
-------------	-------

Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een functie regel valt.
Formaat	Functiegroep (waardelijst)
Toelichting	Een functie kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van functiegroepen.
	Een groep is niet een juridische term. De groep bepaalt mede hoe een kaartbeeld (standaard) wordt opgebouwd, voor objecten van dit objecttype.

3.1 Informatie in beleid (zonder Juridische regels)

De informatie in onderdelen van de tekst van een omgevingsvisie, of een projectbesluit, of uit andere typen omgevingsdocumenten.

Objecttype Formele Divisie

Vooralsnog kent de Formele Divisie alleen de identificatie van de Formele Divisie.

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie
Herkomst	OP

Objecttype Tekstdeel

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Attribuutsoort thema

Naam	thema
Definitie	Kernachtige weergave van de grondgedachte achter een tekstdeel. Een thema kent geen locatie.
Gerelateerd objecttype	Thema (waardelijst)
Toelichting	Het thema is een categorisering, waar een tekstdeel binnen valt. De waardelijst is dezelfde als voor Regeltekst, om thematisch informatie, over alle objecten heen, te kunnen zoeken.

Relatiesoort definieert

Naam	definieert
Definitie	Een Tekstdeel definieert een locatie, die bestaansrecht heeft doordat het Tekstdeel ernaar verwijst.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	<p>In spreektaal hebben de Tekstdelen een locatie, waar het Tekstdeel op betrekking heeft. Informatiekundig heeft Tekstdeel een relatie met deze Locatie, oftewel is een verwijzing die locatieaanduiding heet, deze Locatie kan een Gebied zijn, of een Gebiedengroep, of een Punt, of een Puntengroep, of een Lijn of een lijnengroep.</p> <p>Het feit dat er naar een locatie verwezen wordt vanuit een Tekstdeel geeft bestaansrecht aan de locatie. Daarom definieert het tekstdeel de locatie en hierna kan er naar deze locatie verwezen worden. Uiteraard gebeurt dit vanuit het tekstdeel zelf, maar er kan ook naar verwezen worden vanuit andere objecttypes, zoals vanuit de Gebiedsaanwijzing waar het tekstdeel over gaat. Het tekstdeel en de gebiedsaanwijzing verwijzen dan naar dezelfde locatie. De locatie wordt niet anders als gevolg van dat ernaar verwezen wordt.</p>
Relatie rol	locatieaanduiding

Objecttype Hoofdlijn

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Attribuutsoort naam

Naam	naam
-------------	------

Definitie	Een (korte) omschrijving van de hoofdlijn.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Bijvoorbeeld: de gezonde stad; de circulaire stad; klimaatbestendige delta, duurzame energiehuishouding. Dit kan de titel van een paragraaf in een tekstdeel zijn, die een hoofdlijn aanduid.

Attribuutsoort soort

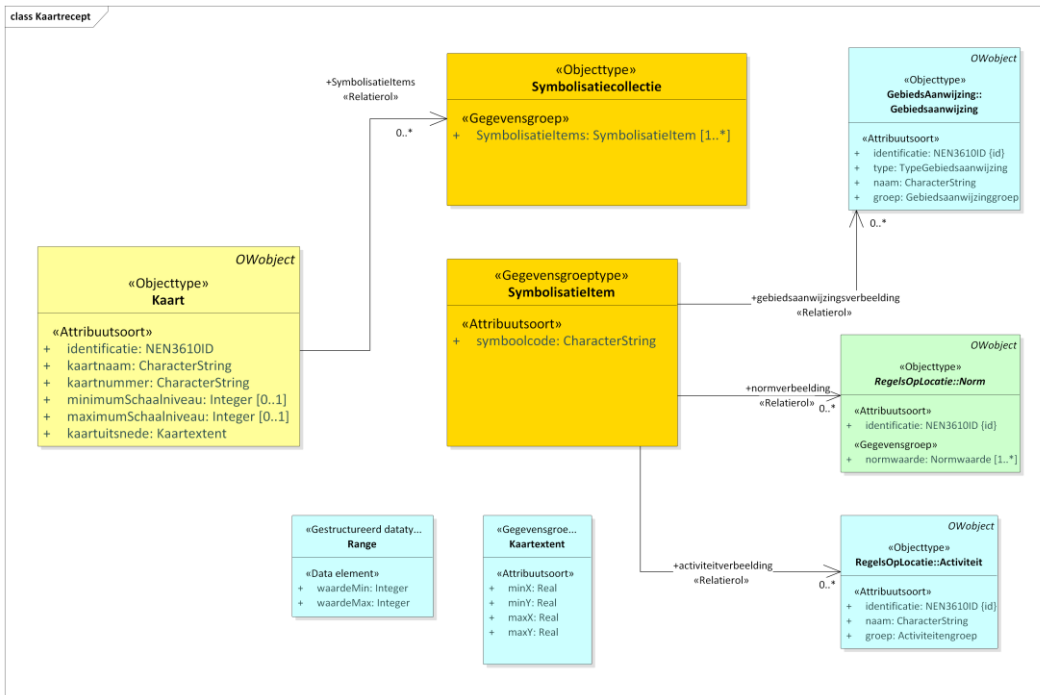
Naam	soort
Definitie	Een aanduiding om aan te geven hoe de hoofdlijn beleidsmatig bedoeld is.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Bijvoorbeeld: een perspectief, ambitie, doel, opgave, toekomstperspectief, prioriteiten of beleidskeuze wordt aangegeven.

Relatiesoort gerelateerd

Naam	gerelateerd
Definitie	De verwijzing van een specifieke hoofdlijn naar een andere hoofdlijn die aangeeft dat er een bijzondere relatie bestaat tussen die twee hoofdlijnen.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	De specifieke aard van de relatie is vooralsnog nog een punt van uitwerking. De relatie geeft tot die tijd aan dat er sprake is van “een” relatie, waarbij uit de context blijkt wat deze relatie is. Niet te verwarren met Thema, welke veel breder is bedoeld (al zullen gerelateerde hoofdlijnen vaak prima onder hetzelfde thema kunnen vallen).
Relatie rol	gerelateerdeHoofdlijn

3.2 Kaartrecept

De informatie die bijgehouden wordt rondom het objecttype Kaart.

Objecttype Kaart

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie
Toelichting	

Attribuutsoort kaartnaam

Naam	kaartnaam
Definitie	De naam zoals de kaart is genoemd in de tekst die deze kaart benoemt.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Voorbeeld: natuurbeheertype kaart

Attribuutsoort kaartnummer

Naam	Kaartnummer
Definitie	De referentie van de gevisualiseerde kaart, waarmee deze opgevraagd kan worden, in de vorm van een nummer.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Voorbeeld: Kaartnummer-1 Het gaat hierbij niet om de Kaart zoals bedoeld in het objecttype, maar om de kaart in gevisualiseerde vorm, zoals een plaatje. Het kaartnummer is identificerend, maar niet landelijk identificerend. Het kaartnummer is identificerend binnen de context van het omgevingsdocument waarbinnen de kaart is opgenomen.

minimumSchaalniveau

Naam	minimumSchaalniveau
Definitie	Het minimale niveau waarop de objecten op deze kaart verbeeld moeten worden.
Formaat	Integer
Toelichting	Voorbeeld: 8 Dit toont dat op zoomniveau 8 en hoger de objecten zichtbaar op de kaart moeten zijn.

maximumSchaalniveau

Naam	maximumSchaalniveau
Definitie	Het maximale niveau waarop de objecten op de kaart verbeeld zouden moeten worden.
Formaat	Integer
Toelichting	Voorbeeld: 15

Dit toont dat op zoomniveau 15 en lager de objecten zichtbaar op de kaart moeten zijn.

Gegevensgroeptype Kaartextent

Naam	Kaartextent
Definitie	De randen van de kaart, die bepalen wat de minimale en maximale X- en Y-coördinaten zijn die getoond dienen te worden.
Formaat	minX (Real), maxX (Real), minY (Real), maxY (Real)
Toelichting	Dit bepaalt tot waar de kaart rijkt, bijvoorbeeld: minX: 121096 maxX: 122329 minY: 486179 maxY: 487971

Relatiesoort bevat

Naam	SymbolisatieItems
Definitie	De relatie tussen de kaart en de symbolisatiecollectie (die symbolisatieItems bevat).
Toelichting	Het is mogelijk om bij een kaart specifieke symbolen te kiezen die gebruikt worden t.b.v. weergave. Hiertoe is deze optionele relatie mogelijk om te duiden dat een bepaalde symbolisatiecollectie hoort bij de kaart.

Objecttype Symbolisatiecollectie

Gegevensgroeptype symbolisatieItem

Naam	symbolisatieItems
Definitie	Een specifiek item bedoeld om iets te presenteren.
Formaat	symbolisatieItem
Toelichting	Vanuit een symbolisatiecollectie is het mogelijk om meerdere symbolisatieItems te gebruiken.

Objecttype SymbolisatieItem

Attribuutsoort symboolcode

Naam	Symboolcode
Definitie	Een code die verwijst naar een code uit de symbolisatiebibliotheek.
Formaat	symbolisatieItem
Toelichting	Vanuit de symbolenbibliotheek zijn verschillende kleuren- en symboolweergaven gedefinieerd. Op basis van deze symbolisatiebibliotheek kunnen de objecten die meegegeven worden een specifieke weergave krijgen.

Datatypes overzicht).

De objecttypen zijn gegroepeerd per bij elkaar horende objecttypen, vaak herkenbaar aan dezelfde kleur.

3.3 Toelichting juridische kenmerken en verplichte informatie

Van alle beschreven kenmerken waarvan gegevens wordt bijgehouden is in dit informatiemode aangegeven of deze juridisch van aard zijn. Dit kan zijn Ja of Nee.

Dit wordt bijvoorbeeld aangegeven bij het kenmerk 'Naam' van een Activiteit. De oorsprong hiervan is te vinden in welke informatie juridisch opgenomen kan worden in de regelgeving rondom het bekendmaken van omgevingsdocumenten van de Omgevingswet. Deze informatie is aldaar aanwezig. Als deze informatie daar verplicht is, dan is deze informatie in dit CIMOW ook verplicht. Als deze informatie daar optioneel is, dan is deze informatie in dit CIMOW ook optioneel. Aanvullend kent dit CIMOW andere verplichte velden, die niet vanuit de juridische insteek verplicht zijn, maar welke wel altijd aanwezig (moet) zijn als informatie in het domein van de Omgevingswet⁶.

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie
Herkomst	OP

Attribuutsoort omschrijving

Naam	omschrijving
Definitie	De letterlijke tekst waarmee de Regeltekst is omschreven, in een artikel of een lid. Een Regeltekst is altijd één doorlopend stuk juridische tekst, welke juridische regels bevat.
Formaat	CharacterString
Toelichting	<p>Met één doorlopende tekst wordt bedoeld dat er geen sprake is van eerst een stuk tekst dat behoort tot de eerste Regeltekst, dan een stuk tekst dat behoort tot een andere Regeltekst, en dan weer een stuk tekst dat behoort tot de eerste Regeltekst. Een Regeltekst kan niet verspreid staan over meerdere stukken tekst, oftewel wordt niet afgewisseld door andere stukken tekst die niet tot dezelfde Regeltekst behoren.</p> <p>Bepaalde juridische kenmerken, vooral details die niet in een lopende tekst passen zoals geometrie of een tabel met normwaarden, worden vanwege pragmatische redenen buiten de lopende tekst zelf vastgelegd. Deze juridische kenmerken behoren wél tot de juridische regel, waar de Regeltekst over gaat en daarmee tot de Regeltekst, ook al staan ze niet in de lopende tekst genoemd.</p>
Herkomst	OP

Attribuutsoort thema

⁶ Voor gegevens die juridisch niet verplicht zijn maar informatiekundig wel: dit betekent niet perse dat deze informatie via het bekendmakingsproces van de LVBB moet worden geleverd, maar het is wel de bedoeling dát deze informatie wordt geleverd. De toewijzing van de verantwoordelijkheid van leveren is niet aan CIMOW.

Naam	thema
Definitie	Kernachtige weergave van de grondgedachte achter een regel. Een thema kent geen locatie.
Gerelateerd objecttype	Thema (waardelijst)
Toelichting	Het thema is een categorisering, waar een juridische regel binnen valt.
Afgeleid gegeven	Ja Dit gegeven wordt afgeleid van het atitrbuutsoort Thema van de Juridische regels die zijn opgenomen in deze Regeltekst.

Relatiesoort heeft als werkingsgebied

Naam	heeft als werkingsgebied
Definitie	Het werkingsgebied c.q. de locatie begrensd de juridische werking van de regeltekst, in juridische zin, te weten dat deze regeltekst alleen binnen dit werkingsgebied juridische werkingskracht heeft.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	In spreektaal kent elke Regeltekst een werkingsgebied. Deze kan echter opgebouwd zijn uit meerdere locaties c.q. gebieden en/of Gebiedengroepen. Informatiekundig vormen al deze locaties bij elkaar tezamen dan het werkingsgebied.
Constraint(s)	<p>{ altijd een werkingsgebied }</p> <p>Uitgangspunt is dat het werkingsgebied van de Regeltekst dekkend is voor de werkingsgebieden van de juridische regels die zijn opgenomen in de Regeltekst, of is het grondgebied van BG.</p> <p>Er zijn hierbij twee bijzondere situaties te onderkennen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Als het werkingsgebied van de Regeltekst groter is dan de optelsom van de Juridische regels. Dit is juridisch toegestaan. Er geldt dan dat de gehele Regeltekst voor het aangegeven werkingsgebied geldt, in algemeenheid, zonder dat er op elk punt in het gebied een specifieke Juridische regel geldt. Hiervoor kan gekozen zijn omdat een gebied als geheel wordt beschouwd en dat regels nog op een later moment toegevoegd worden, of het kan zijn dat specifieke regels wel al zijn opgenomen in de tekst, maar informatiekundig nog niet als zodanig herkenbaar zijn gemaakt. 2. Als het werkingsgebied van de Regeltekst kleiner is dan de optelsom van de werkingsgebieden van de Juridische regels. Dit is juridisch niet toegestaan. Mocht dit onverhoopt, op informatiekundig niveau, toch voorkomen dan gelden alleen de Juridische regels die worden afgedekt door het werkingsgebied van de Regeltekst. <p>Hoe ook het werkingsgebied wordt bepaald, het netto eindresultaat is dat er altijd sprake is van een door bevoegd gezag expliciet vastgesteld ⁷ werkingsgebied van een Regeltekst, welke zelfstandig te interpreteren is.</p>
Herkomst	OP ⁷

⁷ Het is niet toereikend dat gebruikers via algoritmes en impliciete afleiding het werkingsgebied samen moeten stellen uit informatie uit kenmerken van andere objecttypen. Bevoegd gezag voert deze samenstelling uit, en stelt het werkingsgebied expliciet vast.

Relatiesoort gerelateerd

Naam	gerelateerd
Definitie	De verwijzing van een specifieke Regeltekst naar een andere Regeltekst die aangeeft dat er een bijzondere relatie bestaat tussen die twee Regelteksten.
Gerelateerd objecttype	Regeltekst
Toelichting	<p>De specifieke aard van de relatie is vooralsnog nog een punt van uitwerking. De relatie geeft tot die tijd aan dat er sprake is van “een” relatie, waarbij uit de context blijkt wat deze relatie is.</p> <p>Niet te verwarren met Thema, welke veel breder is bedoeld (al zullen gerelateerde hoofdlijnen vaak prima onder hetzelfde thema kunnen vallen).</p>
Herkomst	OW

Objecttype Juridische regel (abstract)

Attribuutsoort omschrijving

Naam	omschrijving
Definitie	Één doorlopend stuk juridische tekst, van een artikel of een lid, die omschrijvingen van (een of meer) juridische regels bevat.
Formaat	CharacterString
Toelichting	<p>Een regel wordt meestal omschreven met een of enkele volzinnen, in één doorlopend stuk tekst. Echter, in precies welk deel van de tekst een specifieke juridische regel omschreven wordt, oftewel waar in de tekst de regel precies begint en ophoudt, is soms lastig te bepalen. Dit is bijvoorbeeld zo bij een opsomming, waarbij de aanhef van de opsomming bij elk onderdeel van de opsomming hoort. Wat precies allemaal wel tot de tekst van één regel behoort is niet iets wat vastgesteld wordt in dit CIM. De regel is informatiekundig gewoon een van de tekstuele onderdelen van een artikel of lid (of ...). De regel is daarom aldaar terug te vinden in de tekst van het artikel of lid, deze regel bevattende tekst wordt in dit CIMOW de <u>regeltekst</u> genoemd. In deze regeltekst zal de omschrijving in tekst van de juridische regel gevonden kunnen worden.</p> <p>Bepaalde juridische kenmerken die niet goed in een lopende tekst passen, zoals informatie van een geometrie of een tabel met normwaarden, worden vanwege pragmatische redenen buiten de lopende tekst zelf vastgelegd. In de tekst wordt dan een verwijzing aangebracht naar deze informatie. De informatie van juridische kenmerken zijn er een onderdeel van de juridische regel en zijn juridisch van belang, ook al staan ze buiten de lopende tekst.</p> <p>Als er sprake is van een (informatiekundige, als object bijgehouden) omgevingsnorm of omgevingswaarde, dan zijn de (informatiekundige) normwaarden altijd buiten de tekst opgenomen. Vanuit de tekst wordt daar dan naar verwezen. In dit CIM komt dit overeen met een relatie naar het objecttype omgevingswaarde of omgevingsnorm. Het is ook mogelijk om de normstelling alleen in de Juridische regel op te nemen, dus zonder gebruik te maken van het informatiekundige object omgevingsnorm of omgevingswaarde. Bijvoorbeeld, er geldt een algemeen rookverbod in de openbare ruimtes die geopend zijn voor publiek. Er is dan geen sprake van een verwijzing naar een buiten de tekst</p>

aanwezige normwaarde én er is dan ~~ook~~ in informatiekundige zin geen sprake van een omgevingsnorm of omgevingswaarde.

Bij het koppelen van een juridische regel aan een functie, activiteit, omgevingsnorm, omgevingswaarde of beperkingengebied kan er gebruik gemaakt worden van een standaardfrase. Dit maakt het duidelijk dat er een verwijzing, naar een informatiekundig object wordt gelegd, oftewel de 'geldt voor' relatie.

Attribuutsoort idealisatie

Naam	idealisatie
Definitie	Vastlegging van de manier de begrenzing van Locatie voor deze Juridische regel geïnterpreteerd moet worden en door het bevoegd gezag bedoeld is.
Formaat	Idealisatie (waardelijst)
Toelichting	Voorbeeld: exact, indicatief. Indicatief kan gebruikt worden wanneer een grens berekend is en mogelijk niet overal geheel rekening houdt met de fysieke situatie ter plaatse.

Attribuutsoort thema

Naam	thema
Definitie	Kernachtige weergave van de grondgedachte achter een regel. Een thema kent geen locatie.
Gerelateerd objecttype	Thema (waardelijst)
Toelichting	Het thema is een categorisering, waar een juridische regel binnen valt. De waardelijst is dezelfde als voor Tekstdeel, om thematisch informatie, over alle objecten heen, te kunnen zoeken.

Relatiesoort definieert

Naam	definieert
Definitie	Een Juridische regel definieert een locatie, die bestaansrecht heeft doordat de regel ernaar verwijst. De locatie begrenst de werking van de regel in juridische zin, te weten dat deze regel alleen voor deze locatie werkingskracht heeft.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	<p>In spreektaal kent elke Juridische regel een locatie, die aangeduid wordt vanuit de regel. Informatiekundig wordt geduid dat de regel een relatie heeft met deze Locatie, oftewel een verwijzing is die locatieaanduiding heet, en dat deze Locatie een Gebied kan zijn, of een Gebiedengroep, of een Punt, of een Puntengroep, of een Lijn of een lijngroep.</p> <p>Het feit dat er naar een locatie verwezen wordt vanuit een Juridische regel geeft bestaansrecht aan de locatie. Daarom definieert de regel de locatie en hierna kan er naar deze locatie verwezen worden. Uiteraard gebeurt dit vanuit de regel, maar er kan ook naar verwezen worden vanuit andere regels of vanuit andere objecttypes, zoals vanuit de activiteit waar de regel over gaat. De regel en de activiteit verwijzen dan naar dezelfde locatie. De locatie wordt niet anders als gevolg van dat ernaar verwezen wordt. De verwijzing gebeurt altijd met de betekenis zoals bedoeld in de regel die naar de locatie verwijst. Daarom verwijst de regel naar de locatie, en niet andersom.</p>

Let wel, er kan sprake zijn dat een activiteit in meerdere regels wordt beschreven. Als Juridische regel 1 de Activiteit A definieert op Locatie 1 en Juridische regel 2 dezelfde Activiteit A definieert op Locatie 2 dan resulteert dit erin dat activiteit A verbonden is met Locatie 1 én Locatie 2. Ditzelfde geldt ook voor andere objecten, zoals gebiedsaanwijzingen en normen.

In spreektaal worden de locaties waar de regel naar verwijst tezamen ook wel eens het werkingsgebied van de regel genoemd. Echter, de term werkingsgebied in CIMOW is gereserveerd voor de regeltekst, omdat alleen de regeltekst werking geeft, aan de regels in de regeltekst⁸.

Relatie rol locatieaanduiding

Relatiesoort is opgenomen in

Naam	is opgenomen in
Definitie	De regeltekst waarin de juridische regel te vinden is en waarin de tekstuele omschrijving van de regel te lezen is.
Gerelateerd objecttype	Regeltekst
Toelichting	<p>Bij elkaar behorende juridische regels behoren als één groep bij elkaar, die als geheel beschouwd en gelezen moet worden. Deze worden bij elkaar opgenomen in één Regeltekst.</p> <p>Een afzonderlijke juridische regel heeft géén identificatie. Er kan niet naar verwezen worden. Dit is (mede) zodat deze regels afzonderlijke en los van elkaar beschouwd kunnen worden.</p>
Relatie rol	Artikel of lid

Objecttype Instructieregel

Attribuutsoort instructieregel instrument

Naam	Instructieregel instrument
Definitie	De naam van het instrument waartoe de instructieregel zich richt.
Formaat	InstructieregelInstrument (waardelijst)
Toelichting	<p>Bijvoorbeeld: Omgevingsverordening, projectbesluit.</p> <p>Dit kenmerk geeft nadere informatie in aanvulling op het type instructieregel, in het geval dat de regel gericht is op een bepaald instrument.</p>

Attribuutsoort instructieregel taakuitoefening

Naam	Instructieregel taakuitoefening
Definitie	Het bestuursorgaan dat of de organisatie die de taak waarover de juridische regel gaat, moet uitvoeren.
Formaat	Adressaat (waardelijst)

⁸ Er is een bijzondere verhouding tussen het werkingsgebied van de juridische regels in een regeltekst en het werkingsgebied van de regeltekst. Deze verhouding is beschreven in het OP-domein [OP] en bij de Regeltekst. Uitgangspunt is dat het werkingsgebied van de Regeltekst dekkend is voor de Juridische regels die in de Regeltekst zijn opgenomen. Vanuit informatiekundig perspectief hebben Juridische regels die geometrisch buiten het werkingsgebied van de Regeltekst vallen, voor het deel dat erbuiten valt, geen werking.

Toelichting	Bijvoorbeeld gemeentebestuur, wildbeheereenheid. Dit kenmerk geeft nadere informatie in aanvulling op het type instructieregel, in het geval dat de regel gericht is aan een bepaald uitvoeringsorgaan.
--------------------	--

Relatiesoort beschrijft een gebiedsaanwijzing

Naam	beschrijft een gebiedsaanwijzing
Definitie	Bij een regel die een gebiedsaanwijzing vastlegt geeft deze relatie aan om welke gebiedsaanwijzing het gaat. De bijbehorende locatie(s) waar het om gaat is/zijn bij de gebiedsaanwijzing zelf te vinden.
Gerelateerd objecttype	Functie of Activiteit
Toelichting	Een juridische regel kan een of meerdere activiteiten, normen, gebiedsaanwijzingen en/of een beperkingengebied beschrijven. Als de regel geen enkele van deze beschrijft, dan is de regel een op zichzelf staande normstellende regel.
Relatie rol	gebiedsaanwijzing

Relatiesoort beschrijft een omgevingsnorm

Naam	beschrijft een omgevingsnorm
Definitie	Bij een regel die een omgevingsnorm vastlegt geeft deze relatie aan om welke het gaat. De bijbehorende locatie(s) waar het om gaat is/zijn bij de normwaardes van de omgevingsnorm zelf te vinden.
Gerelateerd objecttype	Norm
Toelichting	Een juridische regel kan een of meerdere activiteiten, normen, gebiedsaanwijzingen en/of een beperkingengebied beschrijven. Als de regel geen enkele van deze beschrijft, dan is de regel een op zichzelf staande normstellende regel.
Relatie rol	omgevingsnorm aanduiding

Objecttype Regel voor iedereen

Attribuutsoort activiteitregelkwalificatie

Naam	activiteitregelkwalificatie
Definitie	De naam van de kwalificatie van de Juridische regel over een activiteit.
Formaat	Activiteitregelkwalificatie (waardelijst)
Toelichting	Bijvoorbeeld: gebod, verbod.
Constraint(s)	Alleen te gebruiken wanneer bij <i>Juridische regel</i> is gekozen voor het type 'Regel voor iedereen' en de regel een Activiteit beschrijft. <i>Als activiteit, alleen dan activiteitregelkwalificatie.</i> Dit kenmerk heeft alleen betekenis wanneer de regel een activiteit beschrijft. Anders gezegd, dit kenmerk hoort alleen gevuld te worden wanneer de regel, ten minste, een activiteit beschrijft.

Relatiesoort beschrijft een gebiedsaanwijzing

Zie definitie bij instructieregel.

Relatiesoort beschrijft een omgevingsnorm

Zie definitie bij instructieregel.

Objecttype Omgevingswaarderegel

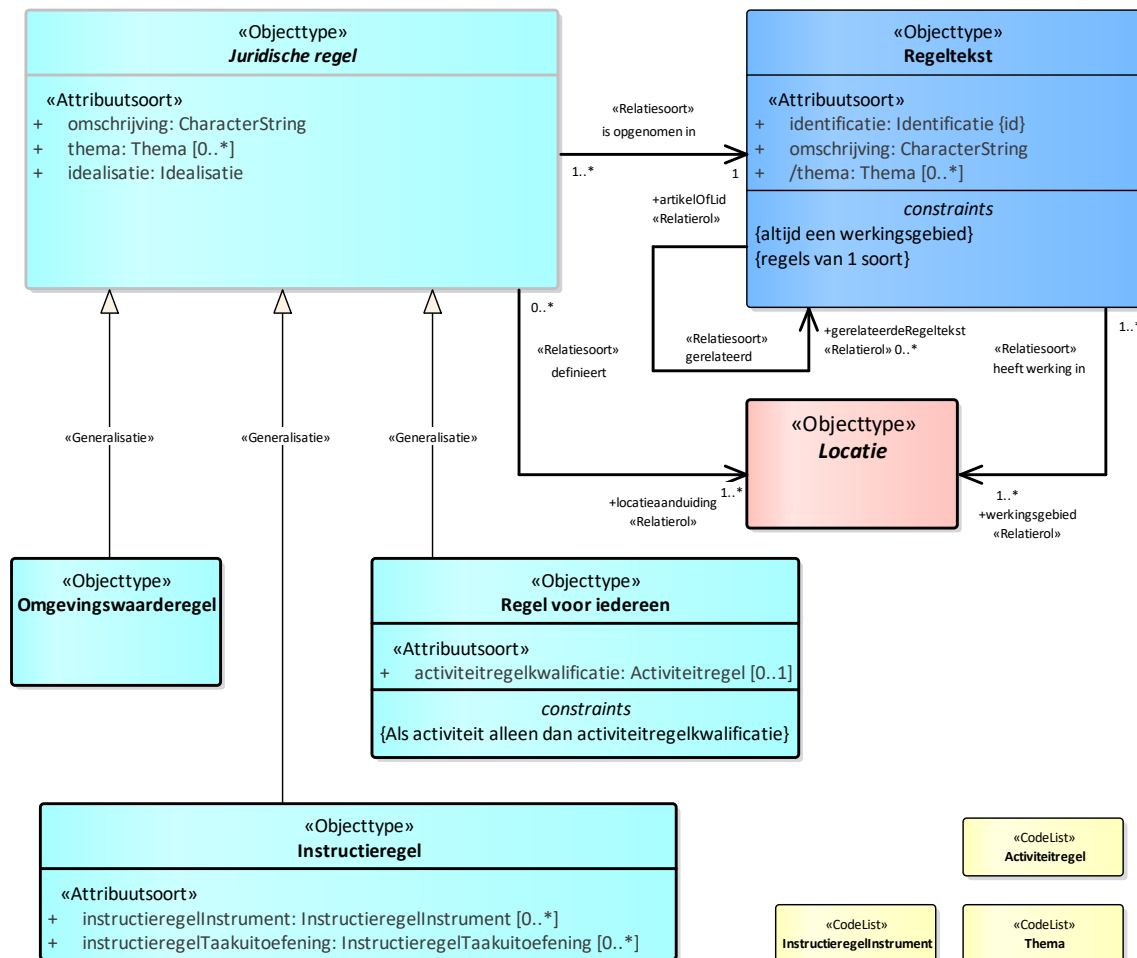
Relatiesoort beschrijft een omgevingswaarde

Naam	beschrijft een omgevingswaarde
Definitie	Bij een regel die een omgevingswaarde vastlegt geeft deze relatie aan om welke omgevingswaarde het gaat.
Gerelateerd objecttype	Norm
Toelichting	De bijbehorende normwaardes (en locatie(s) waar het per normwaarde over gaat) zijn bij de normwaardes van de omgevingswaarde zelf te vinden.
Relatie rol	omgevingswaarde aanduiding

Objecttype Regeltekst

3.4 Regels

Het hart van de Omgevingswet wordt gevormd door juridische regels. Hiervan worden volgende kenmerken bijgehouden, als volgt:

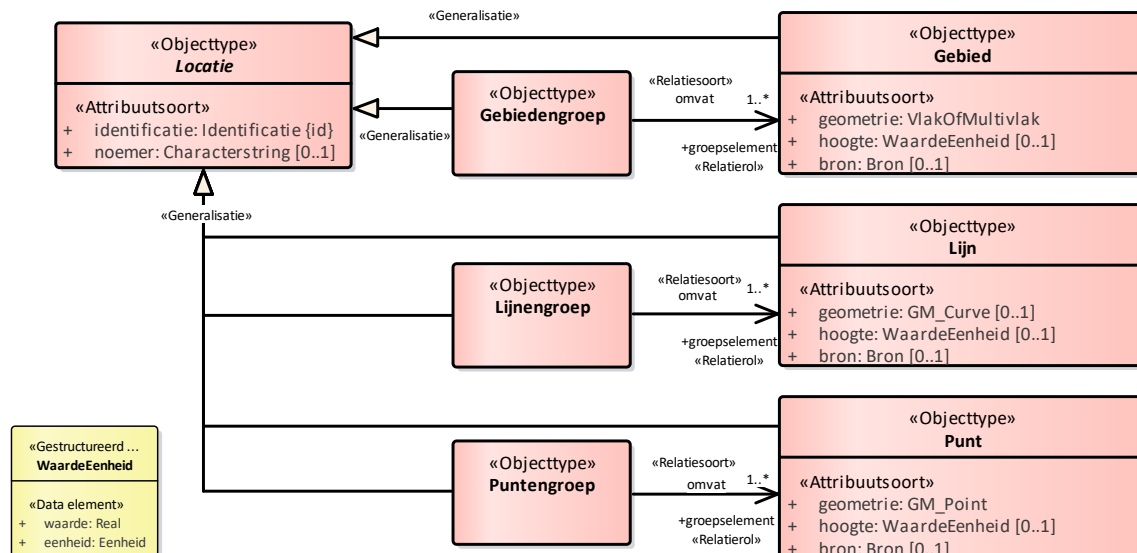

Figuur 2: Regels

Toelichting bij het diagram: objecttypen hebben vaak relaties naar andere objecttypen, te herkennen aan de pijl met de aanduiding «Relatiesoort». Soms betreft dit een relatie naar een objecttype in dezelfde groepering, zoals in dit geval in de groepering Regels, van Juridische Regel naar Regeltekst. Soms betreft dit een relatie naar een objecttype in een andere groepering, herkenbaar aan een andere kleur. Zo is in bovenstaande diagram te zien dat er een relatie naar een Locatie is, maar deze Locatie heeft in dit diagram geen kenmerken. Dat komt omdat Locatie is ondergebracht in een andere groepering, genaamd Locaties. Aldaar zijn de kenmerken van Locatie beschreven en ook zichtbaar gemaakt in het diagram aldaar. Regeltekst hoort wel bij de groepering van Regels, maar is een beetje anders is dan de andere regels, omdat Regeltekst ook de koppeling met het OP-domein verzorgd. Daarom is Regeltekst donkerblauw gemaakt.

3.5 Locaties

De inrichting van de leefomgeving is gebaseerd op gebieden. Hiervan worden volgende kenmerken bijgehouden, als volgt:

Figuur 3: Locaties

Objecttype Locatie (abstract)

Het modelelement Locatie beschrijft de kenmerken die het Gebied en de Gebiedengroep (informatiekundig en modelmatig) gemeenschappelijk hebben.

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	Een uniek identificerend gegeven.
Formaat	Identificatie
Toelichting	Het identificerende gegeven is functioneel en vaststaand. Deze is altijd te gebruiken als hét uniek identificerende gegeven van een object, met zijn kenmerken.

Attribuutsoort noemer

Naam	noemer
Definitie	Tekstuele beschrijving van een Locatie, zodat er als zodanig over deze locatie gesproken kan worden. De beschrijving kan een functionele naam zijn of bepaalde naam zijn waaronder de Locatie bekend staat, maar (lang) niet elke Locatie heeft een naam.
Formaat	CharacterString
Toelichting	De noemer is geen categorisering, maar een uitleg of toelichting die de locatie nader beschrijft. Bijvoorbeeld: het kustfundament van Nederland, het Natuurnetwerk, Centrumgebied, of een naamloos gebied.
Juridisch gegeven	Ja

Objecttype Gebied

Een Gebied heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort geometrie

Naam	geometrie
Definitie	De geometrische begrenzing van het gebied.
Formaat	GM_Surface of een GM MultiSurface.
Toelichting	<p>Voorbeeld: Nederland. Nederland heeft bij Baarle-Nassau enclaves en Baarle-Nassau zelf is een multisurface in de BAG. Nederland is functioneel één geheel, en dus één MultiSurface (en is niet een Gebiedengroep).</p> <p>Een Multisurface wordt gebruikt als één functioneel gebied uit meerdere vlakken bestaat (multi keer een vlak), waarbij elk vlak een gescheiden ligging heeft (niet aangrenzend en niet overlappend).</p>
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort hoogte

Naam	hoogte
Definitie	De hoogte waarop de geometrie ligt, in meters.
Formaat	WaardeEenheid (gestructureerd datatype)
Toelichting	<p>De eenheid heeft altijd te maken met meters. Dit kan zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• meter - er wordt dan standaard bedoeld, meters boven NAP.• meters boven maaiveld - er wordt dan niet bedoeld meters boven NAP, maar meters t.o.v. het maaiveld. <p>Niet te verwarren met bijvoorbeeld de hoogte van een geluidshoogteplafond, die opgesteld wordt in decibel.</p>
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort bron

Naam	bron
Definitie	De bron die is gebruikt voor de geometrie, dan wel de wijze van inwinning van de geometrie.
Formaat	Bron (waardelijst)
Toelichting	<p>De bron geeft de herkomst aan van de geometrie, en geeft hiermee een nadere duiding aan de wijze waarop de geometrie tot stand is gekomen en is vastgesteld. De geometrie kan zelf ingewonnen zijn, via een bepaalde methode van inwinning, zoals ingemeten of berekend (bijvoorbeeld een cirkel). De geometrie kan ook afkomstig zijn van een externe bron, zoals van een basisregistratie (met geometrie).</p> <p>De bron is met name van belang bij juridische kwesties, wanneer het van belang is om te weten op basis van welke referentieondergrond is dit besluit genomen. Bronnen zoals een basisregistratie (met geometrie) kennen zelf een bepaalde nauwkeurigheid. Deze nauwkeurigheid wordt dan bedoeld.</p>

Objecttype Gebiedengroep

Een Gebiedengroep heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Relatiesoort omvat

Naam	omvat
Definitie	De gebieden in een gebiedengroep.
Gerelateerd objecttype	Gebied
Toelichting	Een Gebiedengroep omvat Gebieden, en kan geen Gebiedengroep omvatten.
Relatie rol	groepselement

Objecttype Punt

Een Punt heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort geometrie

Naam	geometrie
Definitie	De geometrische bepaling van de punt door middel van coördinaten.

Attribuutsoort hoogte

Naam	hoogte
Definitie	Zie Gebied.

Objecttype Puntengroep

Een Puntengroep heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Relatiesoort omvat

Naam	omvat
Definitie	De punten in een puntengroep.
Formaat	GM_Point

Objecttype Lijn

Een Lijn heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort geometrie

Naam	geometrie
Definitie	Zie Gebied.
Formaat	GM_Curve

Attribuutsoort hoogte

Naam	hoogte
-------------	--------

Definitie	Zie Gebied.
------------------	-------------

Objecttype Lijnengroep

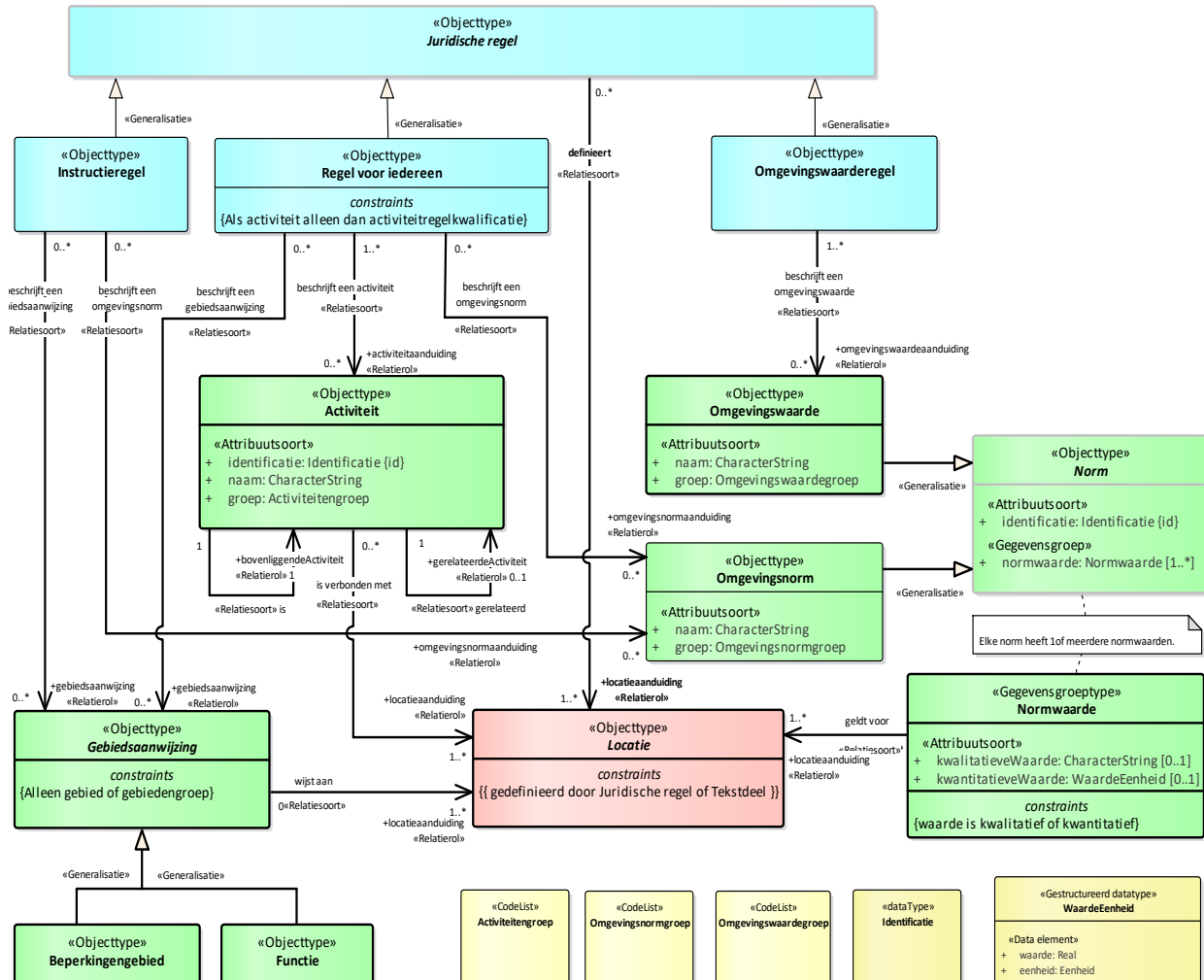
Een Lijnengroep heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Relatiesoort omvat

Naam	omvat
Definitie	De lijnen in een lijnengroep.

3.6 Regels op locatie

Als je regels en locaties bij elkaar brengt dan is af te leiden dat regels voor een bepaald gebied gelden. Regels kunnen op zichzelf gelden, maar gaan veelal over een activiteit, een functie, een beperkingengebied, een omgevingswaarde of een omgevingsnorm. Hiervan worden volgende kenmerken bijgehouden, als volgt:

Figuur 4: Regels op locatie

Objecttype Activiteit

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie
Toelichting	

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van de activiteit.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Bijvoorbeeld: het exploiteren van een horeca-inrichting. Elk bevoegd gezag kan eigen activiteiten beschrijven, voor het eigen grondgebied. Let wel, het kan voorkomen dat twee bevoegde gezagen, die elk een eigen activiteit beschrijven, hun activiteit dezelfde naam geven. Dit betekent niet (per se) dat er hetzelfde bedoeld wordt.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort groep

Naam	groep
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een activiteit valt.
Formaat	Activiteitengroep
Toelichting	Een activiteit kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van activiteitengroepen. Een groep is niet een juridische term. De groep bepaalt mede hoe een kaartbeeld (standaard) wordt opgebouwd, voor objecten van dit objecttype.

Relatiesoort is verbonden met

Naam	is verbonden met
Definitie	Deze specifieke activiteit is verbonden met deze specifieke locatie(s).
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	Elke activiteit is verbonden met minimaal één locatie. Het komt voor dat de activiteit geldt voor het hele grondgebied van een bevoegd gezag. De toekenning van een activiteit aan de locatie(s) heeft een sterke relatie met het werkingsgebied van de regel waarin de activiteit gevat is. Te weten: de locaties moeten zich op juiste wijze verhouden tot de locaties die door de regel gedefinieerd zijn. Wanneer een activiteit voor het eerst ontstaat, en de regel over één activiteit gaat (veelal zo) dan is de activiteit verbonden met dezelfde locatie als de locatie van de regel (de locatie die door de regel die deze activiteit beschrijft wordt gedefinieerd). Zodra er andere regels worden opgesteld, die over deze zelfde activiteit gaan, dan wordt de activiteit ook

met deze locaties verbonden. Deze verbinding wordt ook weer verbroken zodra er een regel komt te vervallen. Dit heeft als doel dat het BG expliciet/rechtstreeks en eenduidig bepaald met welke locaties een activiteit is verbonden, vanuit de diverse regels die over deze activiteit gaan, zodat DSO en eenieder dit niet zelf gaat afleiden (en mogelijk incorrect).

Relatie rol locatieaanduiding

Relatiesoort is

Naam is

Definitie Deze activiteit is van hetzelfde type als de gerelateerde activiteit en de regels die gelden voor de gerelateerde activiteit zijn contextueel relevant voor deze activiteit.

Gerelateerd objecttype [Activiteit](#)

Toelichting De gerelateerde activiteit wordt ook wel de *bovenliggende* activiteit genoemd. Met “is (een)” wordt een bepaalde activiteit rechtstreeks verbonden met een andere activiteit van **hetzelfde type** (van specifiek naar generiek). Deze constructie is van belang om een activiteit geschikt te maken voor gebruik in lokale regelgeving, waarbij aangegeven is hoe deze lokale activiteit zich verhoudt tot bovenliggende regelgeving.

Bijvoorbeeld: de activiteit ‘het opslaan van motorbrandstoffen’ is een ‘milieubelastende activiteit’.

Met contextueel relevant wordt bedoeld dat de regels die gelden voor de gerelateerde activiteit, binnen die gegeven context ook gelden voor deze activiteit.

Bijvoorbeeld, als er in regels staat dat er voor een activiteit van *het (generieke) type* een vergunningplicht geldt, onder bepaalde condities, dat deze condities worden vergeleken met de specifieke situatie van de (*specifieke*) activiteit die de initiatiefnemer voornemens is om te ontplooiën. Als deze hieronder vallen, dan geldt (ook) voor de voorgenomen (*specifieke*) activiteit een vergunningplicht. Als deze hier niet onder vallen, dan geldt de vergunningsplicht niet, althans niet vanuit deze regels, mogelijk wel vanuit andere regels.

Of de context wel of niet aan de orde is en hoe dat beoordeeld moet worden, is niet opgenomen als informatie. Deze relatie geeft daarom, informatiekundig gezien, aan dat elke regel die geldt voor de gerelateerde activiteit relevant kan zijn voor het uitvoeren van deze activiteit.

Relatiesoort gerelateerd

Naam gerelateerd

Definitie Deze activiteit heeft een relatie met een (of meerdere) andere activiteit(en) en de regels die gelden voor de gerelateerde activiteit zijn contextueel relevant voor deze activiteit.

Gerelateerd objecttype [Activiteit](#)

Toelichting In tegenstelling tot de ‘is relatie, is de gerelateerde activiteit niet van hetzelfde type. Er is echter wel sprake van een sterke relatie.

Bijvoorbeeld: de activiteit ‘tanken van brandstof’ heeft een sterke relatie met de activiteit ‘opslaan van brandstof’ (op een veilige manier). Deze laatste is een ander type activiteit, maar is altijd aan de orde als er sprake is van een activiteit die van het type ‘tanken van brandstof’ is.

Gerelateerde activiteiten kunnen van hetzelfde type zijn, bijvoorbeeld twee milieubelastende activiteiten, maar dat hoeft niet.

Met contextueel relevant wordt hetzelfde bedoeld als bij de ‘is’ relatie.

Objecttype Norm (abstract)

Het modelement norm beschrijft de kenmerken die de omgevingsnorm en de omgevingswaarde (informatiekundig en modelmatig) gemeenschappelijk hebben.

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	Een uniek identificerend gegeven.
Formaat	Identificatie
Toelichting	De vaste identificatie van een norm, zodat er naar een specifieke norm gerefereerd kan worden, gebruik makende van deze identificatie. Er wordt altijd direct verwezen naar ofwel de Omgevingsnorm, ofwel de Omgevingswaarde, en niet naar een “Norm”. Daarom is er niet zoets als een “Norm” identificatie.

Gegevensgroep waarde

Naam	waarde
Definitie	Één van de kwantitatieve of kwalitatieve waarden van een norm.
Toelichting	Een norm kan uit meerdere normerende waarden bestaan. Samen vormen deze de norm. Anders gezegd, één normwaarde op zichzelf is geen norm. De waarde zelf bestaat uit een aantal kenmerken, gedefinieerd in het gegevensgroetype Normwaarde. De Omgevingswet kent ook normstellende regels in bredere zin, welke niet als een omgevingswaarde of omgevingsnorm zijn opgenomen.

Gegevensgroetype Normwaarde

Naam	Normwaarde
Definitie	Één van de kwantitatieve of kwalitatieve waarden van een norm. De normwaarde geeft aan wat de specifieke kwantitatieve of kwalitatieve eisen zijn, inclusief de toewijzing ervan aan de specifieke locatie(s) waar de normwaarde voor geldt.
Toelichting	Een gegevensgroetype is geen object. Het is een apart type modelement om een groep van kenmerken in onder te brengen, te weten de beschrijving van de normwaarde, de waarde zelf en de locatie waarvoor deze geldt.
Constraint	{ waarde is kwantitatief of kwalitatief }

Een van beide, kwalitatieve waarde of kwantitatieve waarde, moet gevuld worden.

Attribuutsoort kwalitatieve waarde, van gegevensgroeptype Normwaarde

Naam	kwalitatieve waarde
Definitie	De toewijzing van een normerende waarde aan een locatie in de vorm van een beschrijving in woorden. De beschrijving geeft tekstueel de betekenis weer van de normwaarde.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Bijvoorbeeld: de geluidsbelasting op de gevel van een woning mag de aangegeven waarde niet overschrijden.

Attribuutsoort kwantitatieve waarde, van gegevensgroeptype Normwaarde

Naam	kwantitatieve waarde
Definitie	De numerieke waarde van een norm.
Formaat	WaardeEenheid
Toelichting	Deze waarde is alleen ingevuld als er sprake is van een kwantitatieve norm, met kwantitatieve normwaarden. Als deze niet ingevuld is, dan is de norm kwalitatief.
Juridisch gegeven	Ja

Relatiesoort geldt voor, van gegevensgroeptype Normwaarde

Naam	geldt voor
Definitie	De specifieke locatie(s) waarvoor een specifieke normwaarde geldt.
Toelichting	<p>Elke normwaarde geldt voor minimaal één locatie. Als er geen locatie bestaat bij een normwaarde, dan heeft het normwaarde weinig zin. Als er geen regel is die over een norm gaat die deze normwaarde gebruikt, dan heeft deze norm per definitie ook geen juridische werking en daarmee ook de normwaarde niet. Er is dus altijd sprake een locatie bij een normwaarde en bij een norm. Let hierbij goed op het volgende:</p> <p>Het komt vaak voor dat een Norm uit meerdere Normwaarden bestaat, met voor elke afzonderlijke Normwaarde een toegewezen locatie waarvoor de Normwaarde geldt.</p> <p>De toekenning van een normwaarde aan de locatie(s) heeft een sterke relatie met het werkingsgebied van de regel waarin de norm, waar de normwaarde een onderdeel van uitmaakt, gevat is. Te weten: de locaties moeten zich op juiste wijze verhouden tot het werkingsgebied van deze regel. In principe geldt dat de locatie van een beperkingengebied gelijk moet zijn aan, of gelegen moet zijn binnen, het werkingsgebied van de Regeltekst waarin de regel is opgenomen. Anders gezegd, het werkingsgebied van de Regeltekst is dekkend voor de locaties van de erin opgenomen regels.</p>

Objecttype Omgevingsnorm

Een Omgevingsnorm heeft alle eigenschappen van een Norm, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	De (korte) naam van een norm.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Bv. maximum bouwhoogte.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort groep

Naam	groep
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een omgevingsnorm valt.
Formaat	OmgevingsnormGroep (waardelijst)
Toelichting	Een omgevingsnorm kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van omgevingsnorm groepen. Een groep is niet een juridische term. De groep bepaalt mede hoe een kaartbeeld (standaard) wordt opgebouwd, voor objecten van dit objecttype.

Objecttype Omgevingswaarde

Een Omgevingsnorm heeft alle eigenschappen van een Norm, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

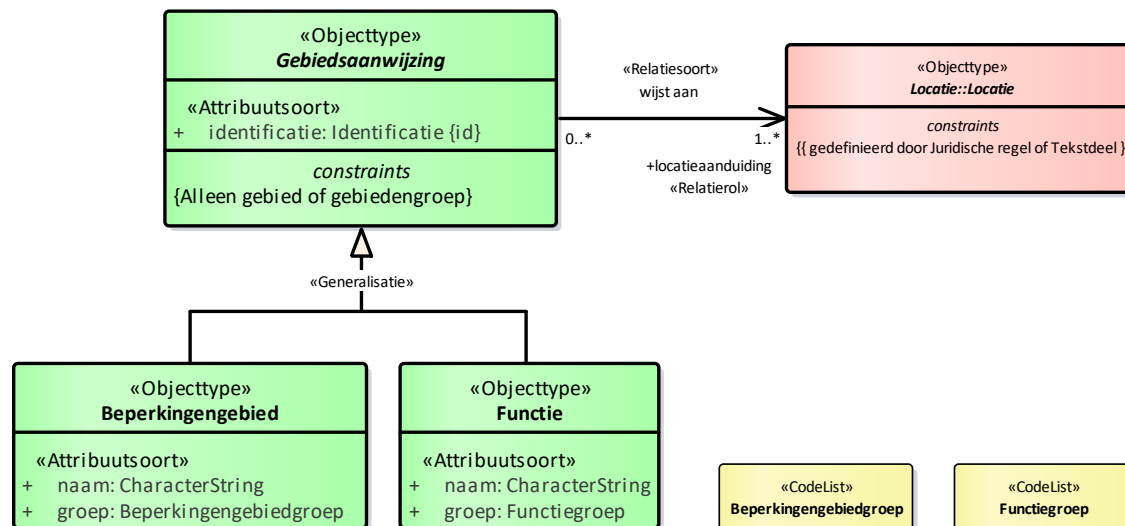
Naam	naam
Definitie	De (korte) naam van een norm.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Bijvoorbeeld: ten hoogste toelaatbare concentratie zwaveldioxide.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort groep

Naam	groep
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een omgevingswaarde valt.
Formaat	OmgevingswaardeGroep (waardelijst)
Toelichting	Een omgevingswaarde kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van omgevingswaarde groepen. Een groep is niet een juridische term. De groep bepaalt mede hoe een kaartbeeld (standaard) wordt opgebouwd, voor objecten van dit objecttype.

3.7 Gebiedsaanwijzing

Een gebiedsaanwijzing is een term die past bij de Juridische Regel of het Tekstdeel die wat zegt over een Functie of een Beperkingengebied. Dit perspectief kan dus regel gericht zijn, of beleidsgericht. Oftewel, beperkt zich tot niet alleen de regels op een locatie. Daarom is de gebiedsaanwijzing in een apart onderdeel van dit informatiemodel opgenomen. Er zijn meerdere objecttypen die vanuit dit perspectief als Gebiedsaanwijzing gezien worden, deze zijn echter nog niet toegevoegd aan het informatiemodel.

Figuur 5: Gebiedsaanwijzing

Objecttype Gebiedsaanwijzing (abstract)

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Relatiesoort wijst aan

Naam	wijst aan
Definitie	De locatie is het aangewezen gebied, voor de functie of het beperkingengebied.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	Elke functie en beperkingengebied wijst minimaal één locatie aan. Deze locatie is altijd een Gebied of een Gebiedengroep. De toewijzing van een locatie aan een functie of beperkingengebied heeft een sterke relatie met de locatieaanduiding van de regel die het gebied definieert. Te weten: de locaties moeten zich op juiste wijze verhouden tot de locatieaanduiding van de regel. In principe geldt dat de locatie van een functie of een beperkingengebied gelijk moet zijn aan de locatieaanduiding van de regel, en gelegen moet zijn binnen het werkingsgebied van de Regeltekst waarin de regel is opgenomen.
Constraint(s)	{ Alleen een Gebied of een Gebiedengroep } De locatie is een Gebied of een Gebiedengroep. Niet een Lijn of een Punt of een Lijnengroep of een Puntengroep.

Objecttype Beperkingengebied

Een Beperkingengebied heeft alle eigenschappen van een Gebiedsaanwijzing, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van het beperkingengebied.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Bijvoorbeeld: luchthaven, spoorweg, snelweg, waterstaatswerk.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort groep

Naam	groep
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een beperkingengebied valt.
Formaat	Beperkingengebiedgroep (Waardelijst)
Toelichting	Een beperkingengebied kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van beperkingengroepen. Een groep is niet een juridische term. De groep bepaalt mede hoe een kaartbeeld (standaard) wordt opgebouwd, voor objecten van dit objecttype.

Objecttype Functie

Een Functie heeft alle eigenschappen van een Gebiedsaanwijzing, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

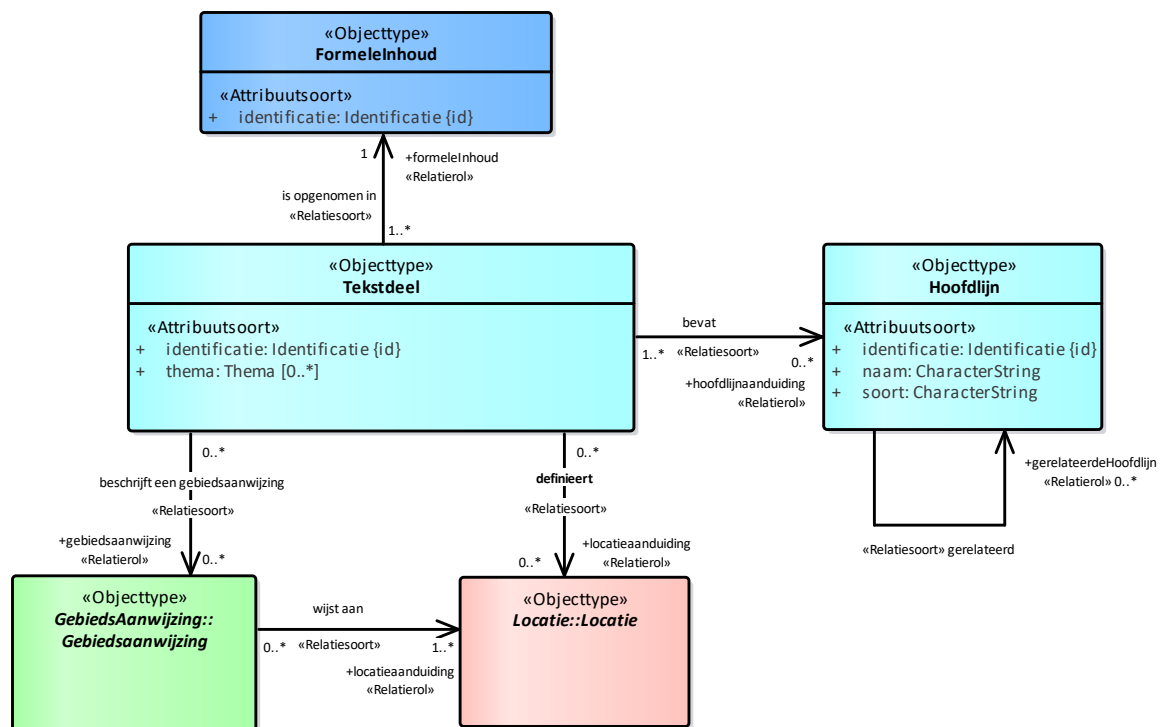
Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van de functie.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Voorbeeld: centrumgebied Apeldoorn, bedrijventerrein 2. Elk bevoegd gezag kan eigen functies beschrijven, voor het eigen grondgebied. Let wel, het kan voorkomen dat twee bevoegde gezagen, die elk een eigen functie beschrijven, hun functie dezelfde naam geven. Dit betekent niet (per se) dat er hetzelfde bedoeld wordt.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort groep

Naam	groep
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een functie regel valt.
Formaat	Functiegroep (waardelijst)
Toelichting	Een functie kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van functiegroepen. Een groep is niet een juridische term. De groep bepaalt mede hoe een kaartbeeld (standaard) wordt opgebouwd, voor objecten van dit objecttype.

3.8 Informatie in beleid (zonder Juridische regels)

De informatie in onderdelen van de tekst van een omgevingsvisie, of een projectbesluit, of uit andere typen omgevingsdocumenten.

Objecttype Formele Divisie

Vooralsnog kent de Formele Divisie alleen de identificatie van de Formele Divisie.

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie
Herkomst	OP

Objecttype Tekstdeel

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Attribuutsoort thema

Naam	thema
Definitie	Kernachtige weergave van de grondgedachte achter een tekstdeel. Een thema kent geen locatie.
Gerelateerd objecttype	Thema (waardelijst)
Toelichting	Het thema is een categorisering, waar een tekstdeel binnen valt. De waardelijst is dezelfde als voor Regeltekst, om thematisch informatie, over alle objecten heen, te kunnen zoeken.

Relatiesoort definieert

Naam	definieert
Definitie	Een Tekstdeel definieert een locatie, die bestaansrecht heeft doordat het Tekstdeel ernaar verwijst.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	<p>In spreektaal hebben de Tekstdelen een locatie, waar het Tekstdeel op betrekking heeft. Informatiekundig heeft Tekstdeel een relatie met deze Locatie, oftewel is een verwijzing die locatieaanduiding heet, deze Locatie kan een Gebied zijn, of een Gebiedengroep, of een Punt, of een Puntengroep, of een Lijn of een lijnengroep.</p> <p>Het feit dat er naar een locatie verwezen wordt vanuit een Tekstdeel geeft bestaansrecht aan de locatie. Daarom definieert het tekstdeel de locatie en hierna kan er naar deze locatie verwezen worden. Uiteraard gebeurt dit vanuit het tekstdeel zelf, maar er kan ook naar verwezen worden vanuit andere objecttypes, zoals vanuit de Gebiedsaanwijzing waar het tekstdeel over gaat. Het tekstdeel en de gebiedsaanwijzing verwijzen dan naar dezelfde locatie. De locatie wordt niet anders als gevolg van dat ernaar verwezen wordt.</p>
Relatie rol	locatieaanduiding

Objecttype Hoofdljn

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van de hoofdljn.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Bijvoorbeeld: de gezonde stad; de circulaire stad; klimaatbestendige delta, duurzame energiehuishouding. Dit kan de titel van een paragraaf in een tekstdeel zijn, die een hoofdljn aanduid.

Attribuutsoort soort

Objecttype Kaart

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie
Toelichting	

Attribuutsoort kaartnaam

Naam	kaartnaam
Definitie	De naam zoals de kaart is genoemd in de tekst die deze kaart benoemt.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Voorbeeld: natuurbeheertype kaart

Attribuutsoort kaartnummer

Naam	Kaartnummer
Definitie	De referentie van de gevisualiseerde kaart, waarmee deze opgevraagd kan worden, in de vorm van een nummer.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Voorbeeld: Kaartnummer-1 Het gaat hierbij niet om de Kaart zoals bedoeld in het objecttype, maar om de kaart in gevisualiseerde vorm, zoals een plaatje. Het kaartnummer is identificerend, maar niet landelijk identificerend. Het kaartnummer is identificerend binnen de context van het omgevingsdocument waarbinnen de kaart is opgenomen.

minimumSchaalniveau

Naam	minimumSchaalniveau
Definitie	Het minimale niveau waarop de objecten op deze kaart verbeeld moeten worden.
Formaat	Integer
Toelichting	Voorbeeld: 8 Dit toont dat op zoomniveau 8 en hoger de objecten zichtbaar op de kaart moeten zijn.

maximumSchaalniveau

Naam	maximumSchaalniveau
Definitie	Het maximale niveau waarop de objecten op de kaart verbeeld zouden moeten worden.
Formaat	Integer
Toelichting	Voorbeeld: 15

Dit toont dat op zoomniveau 15 en lager de objecten zichtbaar op de kaart moeten zijn.

Gegevensgroeptype Kaartextent

Naam	Kaartextent
Definitie	De randen van de kaart, die bepalen wat de minimale en maximale X- en Y-coördinaten zijn die getoond dienen te worden.
Formaat	minX (Real), maxX (Real), minY (Real), maxY (Real)
Toelichting	Dit bepaalt tot waar de kaart rijkt, bijvoorbeeld: minX: 121096 maxX: 122329 minY: 486179 maxY: 487971

Relatiesoort bevat

Naam	SymbolisatieItems
Definitie	De relatie tussen de kaart en de symbolisatiecollectie (die symbolisatieItems bevat).
Toelichting	Het is mogelijk om bij een kaart specifieke symbolen te kiezen die gebruikt worden t.b.v. weergave. Hiertoe is deze optionele relatie mogelijk om te duiden dat een bepaalde symbolisatiecollectie hoort bij de kaart.

Objecttype Symbolisatiecollectie

Gegevensgroeptype symbolisatieItem

Naam	symbolisatieItems
Definitie	Een specifiek item bedoeld om iets te presenteren.
Formaat	symbolisatieItem
Toelichting	Vanuit een symbolisatiecollectie is het mogelijk om meerdere symbolisatieItems te gebruiken.

Objecttype SymbolisatieItem

Attribuutsoort symboolcode

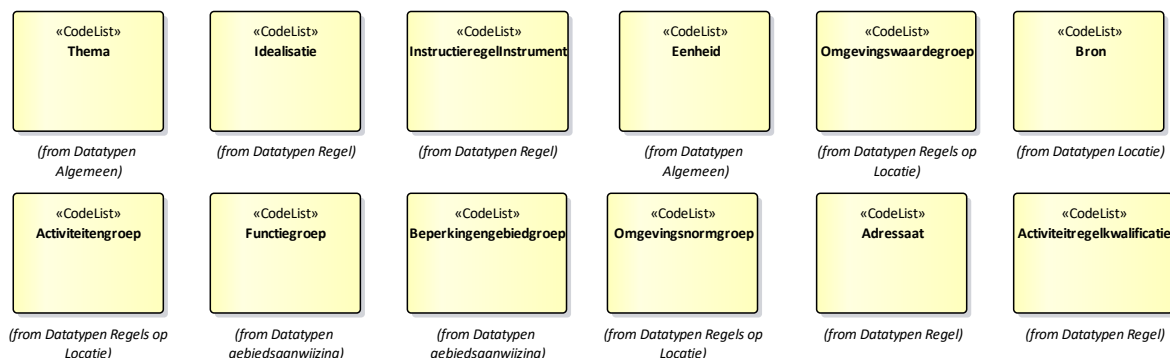
Naam	Symboolcode
Definitie	Een code die verwijst naar een code uit de symbolisatiebibliotheek.
Formaat	symbolisatieItem
Toelichting	Vanuit de symbolenbibliotheek zijn verschillende kleuren- en symboolweergaven gedefinieerd. Op basis van deze symbolisatiebibliotheek kunnen de objecten die meegegeven worden een specifieke weergave krijgen.

3.10 Datatypen overzicht

Deze paragraaf beschrijft de datatypen die gebruikt zijn in het informatiemodel. Een datatype beschrijft de structuur van de data en kan aanvullend aangeven aan welke eisen de data zelf moet voldoen.

Waardelijsten

Het informatiemodel maakt veelvuldig gebruik van waardelijsten, te weten de volgende waardelijsten:

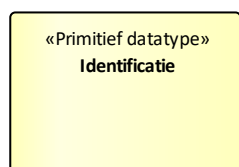

Overzicht – Waardelijsten

Een waardelijst is een datatype waarin de mogelijke waarden expliciet zijn opgesomd in een lijst. De waarde van een attribuutsoort moet één van de waarden zijn uit de gespecificeerde waardelijst, oftewel wordt gekozen uit deze lijst. Er zijn verschillende types waardelijsten, dit informatiemodel maakt gebruik van een codelist. Dit betekent dat de toegestane waarden buiten het model in een externe waardelijst worden beheerd en de erin opgenomen waarden aldaar te vinden zijn. Zie TPOD publicatie: **Waardelijsten TPOD v0.98-kern**.

De meeste waardelijsten worden maar één keer gebruikt. Thema is hierin een uitzondering, en is een algemene waardelijst die voor meerdere kenmerken van objecttypen gebruikt wordt.

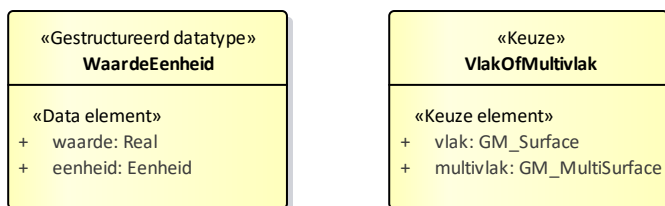
Datatype Identificatie

Naam	Identificatie
Definitie	Een uniek en vaststaand gegeven.
Formaat	Een identificatie dient te voldoen aan specifieke regels, deze worden gedefinieerd in het IMOW-document.
Toelichting	Dit datatype is bedoeld om objecten uniek te kunnen identificeren c.q. objecten die in dit CIMOW <<objecttype>> toegekend hebben gekregen.

Gedefinieerde datatypen

Het informatiemodel heeft een aantal datatypen zelf gedefinieerd. Dit zijn:

Gestructureerd datatype WaardeEenheid

Data element waarde

Naam	waarde
Definitie	Een numerieke waarde.
Formaat	REAL
Toelichting	Bijvoorbeeld: 10

Data element eenheid

Naam	Eenheid
Definitie	De eenheid van de waarde, voluit geschreven.
Formaat	Eenheid (waardelijst)
Toelichting	Bijvoorbeeld: decibel, meter.

Gestructureerd datatype VlakOfMultivlak

Data element vlak

Naam	vlak
Definitie	Een vlak met een externe buitengrens, en optioneel interne uitsneden.
Formaat	GM Surface
Toelichting	Een GM Surface, zoals bedoeld in de ISO standaard van OGC. De Polygon is ook toegestaan als implementatie van een Surface.

Data element multivlak

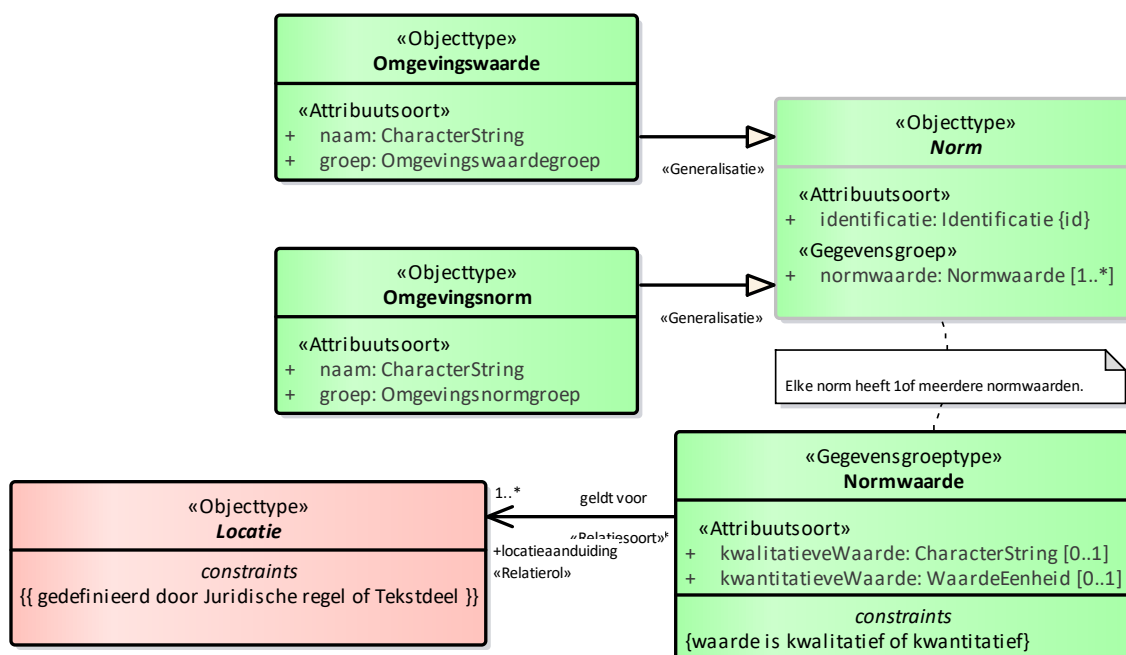
Naam	multivlak
Definitie	Meerdere vlakken, die elkaar aanvullen, zonder elkaar te overlappen.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Een GM Surface, zoals bedoeld in de ISO standaard van OGC.

4. Bijlagen

4.1 Bijlage 1: Toelichting modellering van het informatiemodel

Dit hoofdstuk legt de nadruk op bepaalde aspecten die van belang zijn bij het lezen en interpreteren van het model en beschrijft de modelelementen zoals objecttype, attribuutsoort en relatie-soort.

Onderstaand diagram beschrijft een Omgevingsnorm. De modelmatige beschrijving volgt het metamodel voor informatiemodellen¹⁰. In deze paragraaf wordt deze modellering kort toegelicht, aan de hand van het voorbeeld omgevingsnorm.

De Omgevingsnorm is gemodelleerd als een <<objecttype>> hier wordt informatie bijgehouden, dat maakt een <<objecttype>> een zelfstandige eenheid. In het geval van een omgevingsnorm, als een bevoegd gezag een individuele norm beschrijft, dan wordt deze structuur gevuld met data, waaronder de naam. Zoals bijvoorbeeld de omgevingsnorm voor de maximum bouwhoogte in Apeldoorn. Elk bevoegd gezag kan verschillende omgevingsnormen opstellen en zo ontstaan er in de loop van de tijd meerdere objecten van het <<objecttype>> omgevingsnorm.

Elk <<objecttype>> kan vervolgens verder beschreven worden door er kenmerken aan toe te kennen, waarover afzonderlijk herkenbare informatie wordt bijgehouden. Zoals de naam 'maximum bouwhoogte', deze naam is een <<attribuutsoort>>, waar de informatie 'maximum bouwhoogte' bijgehouden wordt. De 'maximum bouwhoogte' is waarde die het kenmerk heeft, voor een individuele omgevingsnorm.

In het diagram staat een <<generalisatie>> relatie, een lijn tussen Omgevingsnorm en Norm. Dit betekent dat een elke omgevingsnorm een norm is. De Norm kent een aantal kenmerken, zoals een identificatie en een normwaarde. De <<generalisatie>> geeft ook aan dat dit kenmerk van norm óók een kenmerk is van een/elke omgevingsnorm.

Wanneer verschillende kenmerken samen betekenisvol zijn dan wordt deze gegroepeerd in een groep, te herkennen aan <<gegevensgroetype>>. Te zien is dat de <<gegevensgroetype>> Normwaarde als kenmerken een <<attribuutsoort>> beschrijving kent en <<relatiesoort>> geldt voor naar een <<objecttype>> Locatie. De hele

¹⁰ Zie ook <https://www.geonovum.nl/geo-standaarden/metamodel-informatiemodellering/nationaal-metamodel-voor-informatiemodellering> of <https://docs.geostandaarden.nl/mim/mim10/>

normwaarde bestaat dus uit bijvoorbeeld de beschrijving 'De maximum bouwhoogte zoals deze geldt op de aangegeven locatie', een waarde '12 meter' en een geldt voor een bepaalde locatie in Apeldoorn.

Een modelement waar <<relatiesoort>> bij staat geeft aan dat er een betekenisvol verband is met een ander objecttype. De <<relatiesoort>> geldt voor geeft aan dat de normwaarde geldt voor de gerelateerde locatie. Elke locatie is in het model onderkend als een zelfstandig concept en heeft daarom in het model ook <<objecttype>> erbij staan. De locatie heeft een kenmerk identificatie, welke in het model te herkennen aan {id}. Dit betekent dat er naar verwezen kan worden. Een omgevingsnorm verwijst via de geldt voor relatie naar de locatie.

De <<relatiesoort>> geldt voor is een kenmerk van de normwaarde en niet van de locatie. Dit is te herkennen aan de pijl. De pijl geeft aan dat de relatie vanuit de normwaarde, naar de locatie gaat. De normwaarde is dus de eigenaar van de relatie, en de locatie is dit niet.

Achter de normwaarde staat [1..*]. Dit is gelijk aan de kardinaliteit van het kenmerk, oftewel hoe vaak het kenmerk voor kan komen. De 1 geeft aan dat een norm minimaal één normwaarde kent, en de * geeft aan een norm uit meerdere normwaarden kan bestaan.

Verder kent het model datatypen, die de structuur van de data beschrijven. Zie Datatypen overzicht.

5.1 Bijlage 2: Toelichting waardelijsten

De *naam* van de functie heeft als datatype een `CharacterString`. Dit betekent dat er tekst gebruikt wordt om aan te geven wat de naam van een functie is. Er is hier niet voor een waardelijst gekozen, omdat bevoegd gezag de naam van de functie volledig mag bepalen.

«Objecttype»	
Gebiedsaanwijzing::Functie	
«Attribuutsoort»	
+	naam: <code>CharacterString</code>
+	groep: <code>Functiegroep</code>

Het is mogelijk om een al gekozen functie, en de bijbehorende naam, te hergebruiken. Dit kan als in meerdere regels precies dezelfde functie wordt bedoeld. Bij hergebruik wordt de functie één keer gedefinieerd met deze naam, en het volstaat daarom om er naar te verwijzen (zonder een nieuwe functie aan te maken¹¹). Bij het hergebruiken van dezelfde functie wordt gebruik gemaakt van de identificatie, en niet van de naam.

Dit is in tegenstelling tot de *groep* waartoe een functie behoort, die wel als waardelijst is gemodelleerd. De *groep* geeft aan dat verschillende functies, met verschillende functienamen, tot dezelfde groep behoren. Zo kan de functie 'hooilanden' tot de groep 'agrarisch' behoren. De groep die gekozen kan worden moet komen uit een `<<codelist>>`, is genaamd functiegroep, waarin de mogelijke waarden in een lijst staan opgesomd. Deze lijst kan als het nodig is, in overleg met de beheerder van de waardelijst, uitgebreid worden. Dit kan zonder het informatiemodel aan te passen, omdat er voor het datatype `<<codelist>>` is gekozen en niet voor een waardelijst van het datatype `<<enumeratie>>`.

De *naam* van de functie is een juridisch kenmerk en de *groep* een categoriserend kenmerk. Om duidelijk te maken dat er sprake is van een categoriserend kenmerk die een groep aangeeft heten al dit soort kenmerken in het informatiemodel groep en eindigt de naam van de waardelijst altijd op groep.

In tegenstelling tot de naam van een functie, waarbij er voor het datatype `CharacterString` gekozen is, is er bij de naam van een omgevingsnorm gekozen voor het datatype `<<codelist>>`. De naam moet gekozen worden uit de lijst. Ook hier geldt dat deze lijst uitgebreid kan worden, in overleg met de beheerder ervan en volgens een beheerproces. Merk op dat de keuze voor het datatype `CharacterString` of `Codelist` niets verandert aan de betekenis en definitie van het kenmerk zelf.

«Objecttype»	
RegelsOpLocatie::Omgevingsnorm	
«Attribuutsoort»	
+	naam: <code>CharacterString</code>
+	groep: <code>Omgevingsnormgroep</code>

¹¹ Een bevoegd gezag kan natuurlijk een nieuwe functie definiëren met dezelfde naam als een andere functie, wanneer deze andere functie is gedefinieerd door een ander bevoegd gezag. Echter, dat hetzelfde bevoegde gezag twee aparte functies definieert met dezelfde naam en elk een echt andere betekenis en een andere identificatie is onwenselijk. Al kan het niet uitgesloten worden, en daarom is het niet onmogelijk gemaakt om dit te doen. Dubbele namen worden vanuit een gebruiksperspectief niet als wenselijk gezien.

5.2 Bijlage 3: Relatie CIMOW met artikel en lid in het OP-domein

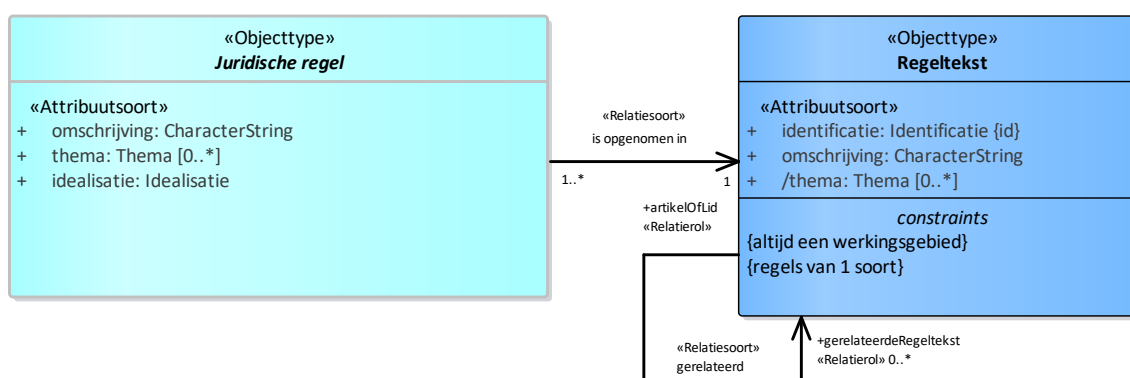
Juridische regels bestaan uit een tekstuele omschrijving die wordt opgenomen in een artikel. Een artikel is opgenomen in een omgevingsdocument. Een omgevingsdocument en een artikel zijn objecttypes uit het domein officiële overheidspublicaties en dit is de reden dat deze niet opgenomen zijn in dit informatiemodel.

Dergelijke voorschriften behoren tot het domein van officiële overheidspublicaties, kortweg het OP-domein genoemd, of tot afspraken die binnen de Omgevingswet worden gemaakt ten behoeve van de opname van Omgevingswet gegevens in de STOP-standaard.

De regeltekst is de verwijzing vanuit het OW-domein richting de OP-standaard. Hierbij kan de regeltekst verwijzen naar ofwel een artikel of een lid. Een regeltekst verwijst altijd naar één artikel.

Hoe zit het met de juridische regel in relatie tot de regeltekst?

Verschillende juridische regels horen als groep bij elkaar en worden samen in een artikel opgenomen. De bij elkaar behorende regels moeten altijd in context van elkaar gelezen worden. Een juridische regel is

In het informatiemodel is daarom te zien dat:

- Een afzonderlijke juridische regel géén identificatie heeft. Er kan niet naar verwezen worden.
- Bij elkaar behorende juridische regels tot één groep behoren, genaamd Regeltekst, welke wel een identificatie heeft.
- De bij elkaar behorende afzonderlijke juridische regels worden in het OP-domein als een groep beschouwd. Bekendmakingsbesluiten worden op het niveau van Regelteksten c.q. artikelen en/of leden genomen.
- Met de Regeltekst in het OW-domein hetzelfde bedoeld wordt als de Regeltekst in het OP-domein. Voor het OW-domein volstaat het om te weten om welk artikel of lid het gaat. Verdere informatie van het OP-domein kan aldaar gevonden worden, bij of via het artikel of lid.

Tijdens de oplevering van versie 0.97.5.0 van dit model is er verder afgesproken dat:

- Een Regeltekst een afgeleid gegeven kent, te weten regelkwalificatie. In principe kent elke afzonderlijke juridische regel kent een regelkwalificatie. Deze zijn voor alle juridische regels in dezelfde Regeltekst gelijk en is er altijd precies één. Daarom kan er ook andersom geredeneerd worden: als er sprake is van een lid, en de regelkwalificatie is opgenomen bij het lid, dan geldt dat de regeltekst in het lid deze regelkwalificatie heeft, alsmede de regels in het lid c.q. de juridische regels in de regeltekst.
- De / in het informatiemodel geeft aan welke gegevens af te leiden zijn. Dit is zo voor het kenmerk Thema . Deze informatie is af te leiden uit te Juridische regels ten behoeve van metadata bij een "OP" Regeltekst.

5.3 Bijlage 4: Inhoudelijke wijzigingshistorie CIMOW

CIMOW Versie 0.98	CIMOW Versie 0.98.1	Toelichting
-------------------	---------------------	-------------

Activiteit.gerelateerd 0..1	0..*	Kunnen er meerdere zijn.
	Gebiedsaanwijzing.wijst aan: nieuwe constraint	Kan alleen een gebied of gebiedengroep zijn.
Juridische regel. normaanduiding	Juridische regel.omgevingsnorm aanduiding en Juridische regel.omgevingswaarde aanduiding.	Twee aparte relaties i.p.v. één abstractere. Betere aansluiting bij doelgroep.

CIMOW Versie 0.98.1 (juli 2019)	CIMOW Versie 0.98-kern (september 2019)	Toelichting
Juridische regel	Instructieregel	Vervangt regelkwalificatie en complexe constructies.
Juridische regel	Regel voor iedereen	Vervangt regelkwalificatie en complexe constructies.
Juridische regel	Omgevingswaarde regel	Vervangt regelkwalificatie en complexe constructies.
Juridische regel	Juridische regel (abstract)	Vervangt regelkwalificatie en complexe constructies.
Regelkwalificatie	- (vervallen)	Is vervangen door voorgaande typen regels.
RegelkwalificatieInfo	- (verplaatst)	Ondergebracht in voorgaande typen regels.
Instructieregel instrument 0..1	Instructieregel instrument 0..*	Kardinaliteit behoefte.
Instructieregel taakuitoefening 0..1	Instructieregel taakuitoefening 0..*	Kardinaliteit behoefte.
-	Tekstdeel (nieuw)	Vanuit Omgevingsvisie, projectbesluit en andere.
-	Hoofdlijn (nieuw)	Vanuit Omgevingsvisie, projectbesluit en andere.
-	Kaart (nieuw)	Vanuit Omgevingsvisie, projectbesluit en andere.
-	Formele Divisie (nieuw)	Als koppelconstructie met officiële publicaties, analoog aan Regeltekst.
<i>Correcties 19 september</i>		
Diverse definities en toelichtingen.	Diverse definities en toelichtingen.	Correcties en verhelderingen. Zoals categorie heet nu groep, analoog aan de waardelijsten. Zoals definitie van Formele Divisie en tekstdeel.
Juridische regel.omgevingsnorm kardinaliteit source 1..*	Instructieregel.omgevingsnorm Regelvooriedereen.omgevingsnorm (kardinaliteit source 0..* + constraint)	Correctie. Gevolg van driedeling regels.
Kaart.bevat	Kaart.objecten	Hernoeming. Kaart ondergebracht in aparte paragraaf.
<i>Correcties 30 september</i>		
Definitie 'omvat' van puntengroep, lijnengroep en gebiedengroep	Definities.	Alleen tekstueel. Aanscherping.
Activiteit.verbonden met	Toelichting.	Alleen tekstueel. Verheldering.
Norm.Normwaarde en type Normwaarde.	Definities en toelichtingen.	Alleen tekstueel. Dubbele teksten verwijderd.
*.groep	Definitie.	Alleen tekstueel. Groep of groep moest zijn categorie of groep.
Beperkingengebied.naam en functie.naam	Toelichting.	Voorbeelden toegevoegd.
Hoofdlijn.gerelateerd	Naam.	Relatiesoort had geen naam, nu wel.
Waardelijst Activiteitregelkwalificatie	Naam.	Activiteitregelkwalificatie, werd Activiteitregel en is nu weer Activiteitregelkwalificatie